

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike — Inzerati do 30 petič
a Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3.—, večji inzerati petič
vrsta Din 4.— Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod
velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25. Rokopis se ne vrača.

Uredništvo in upravnništvo

Ljubljana, Knafljeva ul. 5

Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODRUŽNICE:

MARIBOR, Grajski trg št. 8. —

NOVO MESTO, Ljubljanska c., tel. št. 26.

Račun pri pošt. ček. zavodu v Ljubljani št. 10.351.

CELJE, Kocenova ul. 2. — Tel. 190.

Jesenice, Ob kolodvoru 101. —

Račun pri pošt. ček. zavodu v Ljubljani št. 10.351.

PROTIFAŠISTIČNA FRONTA V AVSTRIJI

**Proti heimwehrovsko-klerikalnemu bloku se snuje enotna demo-
kratično republikanska fronta pod vodstvom dr. Schobra**

Dunaj, 4. oktobra. Proklamacija Heimwehra, v kateri napoveduje od-
krito borbo proti demokraciji in tež-
njo po heimwehrovski diktaturi, kakor
tudi paktiranje Heimwehra s krščan-
skimi socialci, je vzdrnilo ostale me-
ščanske, doslej med seboj se pobijajo-
če stranke in skupine k skupni obram-
bi politične svobode. Fašistične me-
to-
de, ki jih je začela izvajati Vaugoin-
Seiplova vlada v sporazumu in ob so-
delovanju Heimwehra, so opozorile
avstrijsko javnost na nevarnost, ki
grozi državi, če se ta poizkus uvedbe
fašizma v Avstriji posreči. Marsiko-
mu, ki je doslej slepo verjel v dobro
voljo Heimwehra, so se sedaj odprle
oči in danes je že jasno, da se bo vr-
šila volilna borba samo v znamenju
fašizma in antifašizma.

Stremljenje, ki se pojavlja v av-
strijski politični javnosti, prihaja do

izraza v stremljenju po združitvi vseh
meščanskih, demokratično čutečih vo-
lilnih množic. Jutri se bo vršil v tej
smeri prvi informativni sestanek vodi-
teljev zainteresiranih skupin. Udele-
žili se ga bodo zastopniki iz skoro
vseh taborov, aiti javna tajnost je,
da se krh tako heimwehrovski, kakor
klerikalni tabor. Na sestanku se bo
razpravljalo o možnostih skupnega na-
stopa pri volitvah v obrambo demo-
kracije in republike. Doslej so najvsi
svojo udeležbo velenemci. Kmečka
zveza ter nekatere "ruge manjše sku-
pine, kakor gospodarska stranka, so-
cialna enota in slične manjše skupine.
Velenemci trdno računajo s tem,
da bo prevzel vodstvo te akcije bivši
zvezni kancelar dr. Schober. Dr. Scho-
ber uživa v avstrijski javnosti zaradi
svoje objektivnosti in nepristranosti
splošne simpatije, ki jih je način, ka-
ko so ga krščanski socialci vrgli, le še

dvignil. Zato računajo, da bi njegova
aktivna udeležba pri volitvah skoro
gotovo zagotovila protifašistični in
protimonarhistični fronti zmago, ali
pa vsaj tako moč, da bi bili načrti re-
šimovcevi prekrizani. Nogo verjetno-
sti je, da se bi taki fronti priključil tu-
di velik del heimwehrovcev, ki so s
"tiko vodstva nezadovoljni in na-
meravajo nastopiti z lastnimi kandida-
turami. Na sodelovanje s socialnimi
demokrati ni misliti: toda dal se bo,
kakor zatrjujejo, doseči dogovor, da
bodo socialni demokrati usmerili svojo
borbo proti diktat. temu bloku, do-
bi dr. Schober republikanski blok
toleriral in v posamičnih primerih ce-
le podpiral. Vsekakor bodo novem-
brske volitve v Avstriji najvažnejše in
najbolj dalekosežnega pomena izmed
vseh volitev, kar jih je bilo po vojni v
Avstriji.

Jules Sauerwein o manjšinskem problemu Pravo ozadje manjšinskih zahtev Nemčije in Madžarske

Praga, 4. oktobra. »Prager Presse« ob-
javlja članek znanega francoskega novinar-
ja Julesa Sauerweina, ki se mudi v Ženevi,
o manjšinski debati Društva narodov. Med
drugim opozarja, da se ne sme opustiti
opozorila nevarnosti in anglosaški javnosti,
kaka zloraba se vrši v manjšinskem vpraša-
njem. Tako se n. pr. zahteve Madžarske
ne tičejo samo dveh milijonov rojakov, ki
žive kot manjšine ločeno od svoje domo-
vine, temveč tudi nadaljnjih 10 milijonov
nemadžarskega prebivalstva, Rumunov in
Slovancev, ki nimajo nobene druge želje,
kakor da bi ostali za vedno obvarovani
pred madžarskim gospodstvom.

Sauerwein ugotavlja, da je vide v vseh
knjigah madžarske propagande zemljevid
današnje Madžarske obdan od zemljevida
predvojne Madžarske, nikdar pa se ni videl
niti pri nemški niti pri madžarski propa-
gandi zemljevidov, ki bi temeljili na resni-
nem narodnostnem pravu. Če takih zemlje-
vidov ni in če ne tvorijo pravega programa
držav, ki postavljajo zahteve zaradi narod-
nih manjšin, je vzrok dejstvo, na katerega
se je treba neprestano sklicevati, da je ta-
ke zemljevide nemogoče povsem točno na-
risati in da bi se Nemčija ter Madžarska
tudi z njimi zadovoljili, ako bi bilo mogoče.

Zato je iz debate, v kateri je Francija
izgubila vlogo razsodnika, izšla zelo jasna
konceptualna problema manjšin. Poročevalec
v šesti komisiji Motta postavlja rad kakor
mnogi švicarji za vzor svojo državo. Ni-
doma, da je švicar v mnogih ozirih zgled
marsikaterih državljanskih kreposti in da
dokazuje veliko politično modrost, toda
njena izredna ustava je delo stoletij poče-
nega in trudopolnega razvoja. Švicarska
ustava, po kateri ima tudi najmanjši kan-
ton svoje lastne zakone in svojo centrali-
stično avtokracijo, ki je gotovo manj tira-
ska, toda prav tako suverena kakor svet
desetorice v bivši beneški republiki, je
vendar nekaj preveč svojevrstnega. Švicar-
ja imajo obliko, ki je bilo omogočena z
dolgotrajnim prilagajanjem drugega k
drugemu, z blaginjo nadstolne nevarnosti
tudi med vojskujočimi narodi in desinterese-
mentom, ki so ga kazali sosedni narodi
onim delom prebivalstva Švice, ki so z nji-
mi jezikovno sorodni. To je treba poudari-
ti, ker skuša del švicarskega tiska postavi-
ljati svojo državo za zgled in obenem kot
obtožbo proti drugim državam. Nekaj dru-
ga pa je potrebno, ako se hočejo zaščititi
Poljska in države Male antante proti kam-
panjam, ki ogrožajo njihovo notranje oja-

čanje. Zaleski je napravil posrečeno kret-
njo, ko je mimogrede omenil, v kakih raz-
merah so morale živeti manjšine pred voj-
no. Spomnil je na ruske sole, kjer so bili
otroci kaznovani, ako so med seboj govor-
ili materinski poljski jezik. In pri tem je
diskretno zamočkal, da je bilo postopanje
v pokrajinah, ki so pripadale Prusiji, še
strožje in brutalnejše.

Po mirovni pogodbi, ki so ustvarile
nov moralni red namesto, da bi zmagoval-
cu prepuščale kakor prej popolnoma samo-
voljno postopanje s premagancem, se je po-
javil moralni napredek človeštva. Toda
gotove pridige zastopnikov gotovih držav
presenečajo, čeprav se priznava napredek,
ki se zaznamuje pri intelektualni eliti v
Nemčiji. Umevna je žalost tako velikega
naroda, kakor je nemški, in tako ponosne-
ga naroda, kakor je madžarski, ko se ču-
tita ponižana in brezvoljna, so pa načela,
ki se jih je treba posluževati z največjo
diskretno, zlasti, če je bil človek kakor
n. pr. prof. Apponyi madžarski prosvetni
minister pod Francom Jožefom ali če je po-
sloval v Wilhelmstrasse v bivših uradih
Bismarcka... Samo en motiv bi lahko opravi-
člil govore Curtiusa in Apponija o manj-
šinskem problemu, če bi namreč ta dva go-
vornika strokito izjavila, da v nobenem
primeru nečeta anektirati in vladati narodu,
ki niso čisto nemški ali čisto madžarski.
Temu pa ni tako. Narodno-sociali-
stični val ne znači samo pokreta za zdru-
žitev vseh Nemcev, marveč obnovo stare
Nemčije.

Nikdar še nisem mogel ugotoviti, pravi
Sauerwein, da bi se Hitler in njegovi pod-
rejani voditelji glede na vzhodno mejo za-
dovoljili z nekaterimi pokrajini, v kate-
rih žive Nemci raztreseno. Pod pretezo
združitev nemške rase ne zasledujejo ničesar
drugega kakor obnovo in celo poveča-
nje stare Nemčije z vsemi od sveta oboje-
nimi krivicami in metodami zatiranja.

Zenevska debata je dokaj razčistila ne-
katere napačne naziranj. Države, ki za-
htevajo svoje izgubljene manjšine, bodo se-
daj prisiljene priznati pred vsem svetom
svojo barvo, ali se hočejo ravnati strogo
po golem značaju svojih zahtev, ali pa imajo
te zahteve imperijalistične težnje. Na ta
način izgubi manjšinsko vprašanje svoje
ostrost. Utemeljitev in osti naperjene proti
novim državam, ne morejo nikogar več
premotiti, niti Amerike, niti Anglije, niti
nevtalcev.

Francosko posojilo Italiji?

Italija išče baje v Franciji milijardno posojilo, vendar pa v francoskih
vladnih krogih o tem oficijelno še ni ničesar znanega

Pariz, 4. oktobra. V finančnih krogih
je izzvala veliko senzacijo vest »Journal
des Finances«, po kateri se vrše med Fran-
cijo in Italijo pogajanja za italijansko po-
sojilo v znesku 5 milijard lir. Italija je pr-
votno zahtevala 7 milijard, vendar so to
vsto označili Francozi kot previsoko. Fran-
coski kreditni zavodi ugovarjajo dovolje-
vi tega posojila in izražajo pomisleke po-
sebnosti zaradi tega, ker italijansko-franco-
ski politični odnosi še vedno niso ureje-

ni, kakor tudi zaradi nasilne Mussolinijeve
politike sploh. Listi naglašajo, da bi ita-
lijskega posojila francoska javnost ne
odobravala. Na merodajnih vladnih mestih
so izjavili, da oficijelno ni znano, da bi se
vršila med Italijo in Francijo kakršnakoli
pogajanja za posojila. Kakor menijo, gre
samo za poizkus italijanskih finančnih kro-
gov, ki bi za vsako ceno radi prišli do po-
slov.

Mednarodno intelektualno sodelovanje

Počastitev spomina dr. Stresemanna na skupščini DN ob obletnici
smrti — Poročilo o kodifikaciji mednarodnega prava

Ženeva, 4. oktobra. AA. Skupščina Dru-
štva narodov je včeraj odobrila poročilo če-
škoslovaškega delegata Nierlengerja o de-
lu komisije za mednarodno intelektualno
sodelovanje. Poročilo je v glavnem o ukre-
pih za reorganizacijo dela za intelektualno
sodelovanje in mednarodnega instituta za
intelektualno sodelovanje v Parizu. Ru-
munska delegatinja Helena Vacaresco je
očitela nalogo intelektualnega sodelovanja
pri organizaciji Evrope.

Kolumbijski delegat Caballero je nagla-
sil veliko zanimanje latinske Amerike za
mednarodne probleme prava.

Francoski delegat Francois Poncet je po-
udaril važnost dela komisije za intelektua-
lno sodelovanje in izjavil, da Francija v
polni meri odobrava reorganizacijo dela za
intelektualno sodelovanje ter želi, da bi pa-
riški institut v največji meri koristil v tej
stvari.

Indijski delegat Deva Prasad Sarvad Hi-
cary je naglašal veliko zanimanje, ki vlada
v Indiji za vprašanje intelektualnega sode-
lovanja.

Ob obletnici smrti bivšega nemškega zu-
nanjega ministra dr. Gustava Stresemanna
se je predsednik skupščine toplo spomi-
njal pokojnika in poudarjal njegovo veliko
vlogo v Društvu narodov.

Grof Bernsdorff se je v imenu nemške
delegacije zahvalil za spominski nagovor
in izjavil, da bo Nemčija nadaljevala delo
pokojnega Stresemanna.

Nato je skupščina odobrila poročilo ita-
lijskega delegata Gianinija o rezultatih
konference za kodifikacijo mednarodnega
prava. Skupščina je izrekla zahvalo za de-

lo, ki ga je dovršila na tem polju kljub ve-
likim težavam haaska konferenca.

Danska delegatinja Forchhammer je ob-
razložila nezadovoljstvo feminističnih or-
ganizacij glede na nekatere modifikacije
prava, ki jih je sprejela haaska konferenca.

Nato je italijanski delegat Gianini pred-
ložil poročilo o delu za pospeševanje ratifi-
kacije mednarodnih konvencij, ki so bile
sklenjene pod avspicijem Društva narodov.

Delegat britanskega imperija Baker je
omenil, da je doslej mnogo držav ratifici-
ralo te konvencije, da pa kljub temu ne-
kaj držav še nobene ni ratificiralo. Govor-
nik je končno pozval delegacije, naj sku-
sajo od pomoči temu stanju.

Danski delegat Moltke je predložil po-
ročilo o zastalih kontribucijah, ki je bilo
odobreno.

Zgodnja zima

Dunaj, 4. oktobra. V češkem Lesu je
padlo v zadnjih dneh mnogo snega. Tudi
iz Rumunije poročajo že o snežnih zame-
tih. Tako je danes ponoči močno snežilo
v Targovistu.

Borzna poročila.

INOZEMSKÉ BORZE.

Curich, 4. oktobra. Beograd 9.1285. — Pa-
riz 20.2175. — London 25.035. — Newyork
515.1. — Bruselj 71.86. — Milan 26.98. —
Madrid 53.40. — Amsterdam 207.78. — Ber-
lin 122.60. — Dunaj 72.725. — Sofija 3.75.
— Praga 19.29. — Varšava 57.75. — Bu-
dapešta 90.20. — Bukarešta 3.06.

Nj. Vel. kraljica v ljubljanskih šolah

Danes popoldne je Nj. Vel. kraljica posetila razne ljubljanske šolske in humanitarne
zavode — Povsod ji je bil prirejen navdušen sprejem

Ljubljana, 4. oktobra.

Docela iznenada se je pojavila danes
v Ljubljani Nj. Vel. kraljica v spremstvu
svojege adjutanta in dvorne dame dr.
Šverljugove. Posetila je uršulinsko samo-
stansko šolo in žensko realno gimnazijo
ter še nekatere druge zavode. Prihod
kraljice je izzval med šolsko mladino teh
zavodov veliko navdušenje in z nestrp-
nostjo so čakale učence visokega poseta.
Kjerkoli se je kraljica pojavila, so ji bile
prirejene navdušene ovacije, v posamez-
nih razredih pa so ji izrekle dobrodošlico
učenke.

Pri uršulinkah

Nj. Vel. kraljica je najprvo posetila
nunsko šolo, kjer jo je sprejela in po-
zdravila prednica m. Elizabeta Kremžar.
V IV. letniku jo je v srbohrvaščini po-
zdravila učenka Justa Podražajeva, nakar
so učence zapele »Trozvezniček«. V prvem
gimnazijemskem razredu je v slovenščini
pozdravila kraljico učenka Patik. Nj. Vel.
kraljica je ostala delj časa v razredu ter
je prisostvovala pouku francoščine. V pr-
vem razredu vadnice je pozdravila kra-
ljico mala Marta Vrančičeva. Nj. Vel.
kraljica se je v srbohrvaščini pogovarjala
z nekaterimi učenkami. Z ogledom samo-
stanske dvorane je bil poset kraljice v
samostanu končan. Pred odhodom jo je
prejela špalski redovnic in učiteljskega
zborna pozdravil še direktor dr. Debevec,
ki je obenem podal kratko poročilo o
razvoju zavoda. Kraljica se je zahvalila
za lep sprejem in nato med viharimi
ovacijami učenk in redovnic zapustila sa-
mostan. Na Kongresnem trgu se je med
tem zbrala velika množica ljudi, ki je
pozdravila kraljico pri odhodu z navduše-
nim vzklikanjem.

V ženski realni gimnaziji in Mladiki

Velika množica gledalcev je pričakovala
kraljico tudi pred mestno žensko realno
gimnazijo na liceju, kjer jo je pozdravil s
kratkim nagovorom direktor dr. Jug. Z
največjim zanimanjem je visoka dama pri-
gostovala pouku prirodoznanstva v I. razredu
ter se v francoščini razgovarjala z učenka-
mi v IV. a razredu, kjer je ravno poučeval
prof. dr. Karlin. In v VI. a razredu pri prof.
dr. Pretnarju. Obiskala je tudi VI. b raz-
red, kjer je prof. Podrekar razkazal Nj.
Vel. izvrstne risbe svojih učenc. V VIII.
razred je kraljica prišla med poukom na-
rodnega jezika, ki ga predava prof. dr. Lah.
Nj. Vel. kraljica je ogovorila več učenc
v srbohrvaščini. Ko je odhajala iz III. a raz-
reda, kjer je imela gdč. Stanovnikova raz-
no ročna dela, so ji deklece poklonile ma-
lega kvačkanega kodrastega kučka s pro-
šnjo, naj ga visoka mamica izroči svojemu
najmlajšemu princu Andreju.

Na poti iz poslopja čez dvorišče v
»Mladiko« je kraljica z zanimanjem obču-
dovala krepke gojenke z golimi nogami, ki
so ob današnjem prav občutnem mrazu
nad vse živahno telovadile pod vodstvom
učiteljice telovadbe ge. Mire Vakselj. V
»Mladiki« je kraljico sprejela voditeljica
gdč. Zemljanova in jo peljala v kuhinjo,

kjer so gojenke gospodinjske šole baš pri-
pravljale kosilo. Nato pa je voditeljica
odpeljala Nj. Vel. kraljico v obednico,
kjer je njej in njenemu spremstvu postreg-
la z malo zakusko. Ob odhodu so gojenke
spontano napravile kraljici gost špalir in je
gdč. Vida Fetičeva med burmi ovaci-
jami kraljico izročila krasen šopek vrtnic,
nakar se je Nj. Velikostvo z največjo po-
hvalo poslovilo od direktorja Juga, vodi-
teljice Zemljanove in profsorskega zbora.

V Dečjem domu

V najlepšem solincu se je dvorni avto ob
11. pripeljal v Lipičevo ulico pred Dečji
dom, ki ima čast nositi ime kraljice Marije
in so v njem tudi Zavod za zaščito dece ter
drugi humanitarni zavodi. Pri ograji je
visokega gosta sprejel šef dr. Dragaš z go-
jenkami šole za zaščitne sestre, ki so bile
vse kakor tudi šef zavoda v snežnobelih
oblekah, da se je od njih prav prijetno lo-
čila visoka postava Nj. Vel. kraljice v ele-
gantnem sivkasto - zelenem plašču ter slo-
ki stas dvorne dame dr. Šverljugove v tem-
norjavi toaleti, kakor tudi temna uniforma
adjutanta podpolkovnika Pogačnika. Kakor
prava vzorna mati si je kraljica ogledala
vse prostore šole za zaščitne sestre, kjer
je gojenke poučevala v ročnem delu s. Ar-
kova. Z največjim sočutjem se je kraljica
zanimala za razmere revnih mater, ki jih
je bilo zbranih zelo mnogo s svojimi bole-
nimi otroci v ambulanci za revno deco.
Ogledala si je tudi kuhinjo, kjer dobivajo
siromašne matere mleko za bolno deco.
Prav zelo je tudi pohvalila kuhinjo za odras-
le, kjer se gojenke vežbajo pripravljati
priprato, zdravo hrano za ljudstvo. Na hod-
niku pred sobami z drobišem Dečjega do-
ma je bila postavljena cela garaža otroš-
kih vozičkov in ko je visoka dama stopila
v sobo z zibkami, so otročki onemeli, ker
so zagledali nenadoma tako lepo in prijaz-
no damo.

Dušečno najbolj razvito dete je vzele v
naročje, zanimala se je pa prav posebno
za nedonošeno deco in občudovala, kako
čudovito dobro so razviti. V ambulanci je
tudi vprašala, koliko deci zavod nudi po-
moč in je ostrmela, ko je zvedela, da dobi
v zavodu letno nad 20.000 otrok zdravni-
ško pomoč. V mlečni kuhinji je prisostvo-
vala brezplačni razdelitvi mleka, v gospo-
dinjski kuhinji se je pa z zlasti interesirala
za redilne vrednosti posameznih jedil. Konč-
no je šefa še vprašala, koliko je v zavodu
njenih študentov in se spoznala z njimi,
kar so vsi navzoči sprejeli z ginenostjo.
Vprašala je tudi za one, ki niso več v za-
vodu, kje so nameščene in kako se poču-
tijo.

V šolski kuhinji

Po izredno prijaznem slovesu in z naj-
večjo pohvalo se je kraljica odpravila v
Prečno ulico v šolsko kuhinjo Nj. Vel. kra-
ljice Marije, ki jo posebno podpira, vodi
pa odsek ženskega društva Atene. Viso-
kega gosta je pričakoval odsek Atene z
dvorno damo go. dr. Tavčarjevo na čelu,
županjo dr. Pucovo, go. Krofotovo, dr. Vran-
čičevo, Kristanovo in Gašperlinovo, zdrav-
niška nadzornica kuhinje ga. dr. Slava Lu-
naček in voditeljica kuhinje zaščitna sestra
Viktoria Kečelj. Vzdorošeni otroci so ob-

suli kraljico s cvetjem, nato šele jo je mo-
gla ga. dr. Tavčarjeva pozdraviti z neko-
liko iskrenimi besedami in predstaviti na-
vozčec, ki sta bila med njimi razen imeno-
vanih dam tudi župan dr. Dimko Puc in šef
Higijenskega zavoda dr. Pirč. Ko so bili
zbrani vsi otroci in jim je bilo servirano
kosilo, prav enako pa tudi Nj. Vel., je kra-
ljica pokusila juho in meso ter pohvalila
okus jedil.

Nato je odšla v kuhinjo, kjer je z
največjim priznanjem pohvalila snago in
vzoren red. Pri odhodu ji je med rodost-
nim vzklikanjem otrok v imenu vseh po-
dala učenka II. razreda II. državne realne
gimnazije na Poljanah Adelajda Učakar
krasen šopek z ganljivo zahvalo, ker šol-
ska kuhinja šteje kraljico med svoje naj-
večje stalne dobrotnice.

Nabava modernega kmetijskega orodja

Beograd, 4. okt. AA. Ministrstvo za po-
ljudstvo je sklenilo na račun reparacij
posebne pogodbe z nemškima tvrdkama
Karl Schwarz in brata Rever za dobavo
3 tisoč malih in velikih škroplilnic za sad-
je in 75 motornih trierjev-selektorjev »Pe-
scus«. Orodje pride prihodnji mesec in ga
bo prodajalo ministrstvo kmetom za ob-
veznice vojne škode. Povprečna cena manj-
ših nahrbtnih škroplilnic bo okoli 1000 Din,
velikih na kolesih na 1600 Din. Motorni
trier-selektor bo stal do 50.000 Din. Ce-
lokupna nabava bo znašala 600.000 zlatih
mark (okoli 8 milijonov Din).

Razen nabave teh trierjev na račun re-
paracij se bodo nabavili še drugi iz fonda
Nj. Vel. kralja pri Narodni banki S tem
bo storjen znaten napredek v pogledu se-
lekcije in tipizacije naše pšenice.

Za nabavo škroplilnic in materiala za
škropljenje sadja je takisto že določen
kredit enega milijona Din, ki bo nakazan
banskim upravam.

Čsl. vlada za omiljenje gospodar- ske krize

Praga, 4. oktobra. V vladnih krogih
razpravljajo o zakonskem predlogu, po ka-
terem naj bi bila vlada pooblaščenka k iz-
rednim ukrepom za uspešno pobijanje
agrarne krize in gospodarske depresije.
Vladni načrt je zamišljen kot okvirni zakon
z omejeno dobo veljavnosti, ki za en-
krat še ni določena. Namen zakona je pre-
skrbeti vladi potrebna pooblastila za uprav-
ne ukrepe, od katerih se obeta olajšanje
agrarne krize, kakor tudi gospodarskih in
socialnih vplivov zastaja v industriji. Glede
na to, da je v načrtu samo okvirni zakon,
ki naj bi razbremenil vse gospodarsko živ-
ljenje od posledic krize, računajo pobud-
niki, da ne bodo naleteli na načelne ugo-
vore drugih koalicijskih strank, tem manj,
ker bo zakon nudil samo zakonito podlago
za ukrepe od slučaja do slučaja, ki bodo
vezani na potrdilo vlade. Računati je, da se
bodo politična pogajanja zaradi te zadeve
pričela v prihodnjih dneh.

Celibat za železniške uradnike ČSR

Praga, 4. oktobra. Železniško ministr-
stvo pripravlja osnutek zakona, po katerem
bodo morale ostati železniške uradnice sam-
ske. Če bi se poročile, jim bo 3 mesečno
odpovedana služba brez nadaljnjih pravic.

Stavbno gibanje v Ljubljani

Deževno vreme je sicer oviralo delo na novih stavbah, vendar je pa stavbno gibanje še vedno zelo živahno

Ljubljana, 4. oktobra.

Stavbno gibanje je v mestu še zelo živahno, dasi je zadnje deževno vreme precej oviralo zidarska in tesarska dela. Marsikje bi bili še zapeli krampi in lopate, ko bi ne bil dež tako nagajal. Zlasti v mehkih tleh je kopanje in dežju otežkočeno in zamudno.

Tako so na vogalu Gorupove in Dobrilove ulice morali zaradi deževja prenehati kopati ondodni ilovnati svet, kjer si bosta zgradila hišo vsučiliška profesorja dr. Dolenc Metod in dr. Krek Gregor. Deset dni je tega, če ne več, kar so začeli delavci kopati, da urede tla za betonsko temeljno zidovje visokoprtilične, enonadstropne hiše. V tleh bodo drvarnice, kleti in pralnica. V visokem pritličju in v prvem nadstropju pa moderna stanovanja z razgledom na Krim. Letos bo poslopje vsakako povečano zgrajeno in pokrito, porabno pa še prihodnje leto. Zidarska dela je prevzel zidarski mojster Anton Mavrič.

V Dvorakovi ulici so pred tednom dni začeli kopati gramozna tla za temeljne zidove trinadstropne moderne hiše dr. M. Dularja. Dasi bo poslopje visoko, bo vendar že letos sezidano in pokrito, prihodnje stavbo sezono se dovršijo vsa dela in se stranke vselijo v lepa, svetla in solčna stanovanja. V tej ulici ni živahnega vozovnega prometa, ne drvi avtomobili, zato bodo stanovanja v dr. Dularjevi hiši še posebno prijetna. Gradnjo vodi stavbno podjetje G. Tönnies.

V Costovi (Samotni) ulici je napravljen opaz za betonsko temeljno zidovje visokoprtilične, enonadstropne hiše, ki si jo je omislil profesor Silvo Kranjec. V tleh bodo drvarnice in pralnica, v visokem pritličju in v prvem nadstropju svetle in moderne sobe, pod streho pa manjše stanovanje. Ker nimajo na stavbišče napeljavane vode, jo morajo donajati ob bližnje stavbe. Hiša bo povsem gotova še prihodnjega pomladi. Zidarska dela bo izvršilo stavbno podjetje Slokan & Svetina.

V Trstenjakovi ulici, ki gre od Kobariške ulice čez Pleteršnikovo ulico, pogajajo iz travnika temeljno zidovje visokoprtilične, enonadstropne hiše, ki bo last profesorja Pavla Sušnika. V tleh bodo drvarnice in pralnica ter manjše stanovanje, lepa, zračna stanovanja bodo pa v visokem

pritličju in v prvem nadstropju. Letos bodo do malega končana zidarska dela, mizarji, pekarji, pleskarji in sobni slikarji izvrše svoja dela prihodnjega pomladi, nakar se stranke vselijo. Sušnikovo domačijo zida stavbno podjetje Slokan & Svetina.

Zadaj za mestno mitnico na Dunajski cesti hite graditi temeljne zidove za trinadstropno hišo Pekovskega društva. V vsakem nadstropju bodo po štiri večja stanovanja ter še tri manjša, vsega 15 stanovanj. Hiša bo letos v grobem zgrajena in spravišana pod streho, porabno bo pa prihodnjega pomladi. Pekovsko društvo ima tik stavbišča še veliko parcelo, ki pa ne bo takoj kmalu zazidana. Gradnjo te hiše je prevzelo stavbno podjetje G. Tönnies.

Na vzhodni strani Dunajske ceste v bližini Copicve trgovine kopolje delavci svet za temeljno zidovje visokoprtilične, enonadstropne hiše, ki bo last Marije Kernc. Stanovanje bo v visokem pritličju in v prvem nadstropju. Pod zemljo bodo pa drvarnice in pralnica. Zidanje bo izvršila Zidarska zadruga, oziroma Rudolf Saksida. Poslopje bo letos sezidano in spravišeno pod streho, porabno bo pa prihodnjega pomladi.

V bližini vile Sonja na zapadni strani Dunajske ceste je bila nekoč menda manjša gramozna jama, ki pa je zdaj vsa prerastla s travo. Ta svet je kupil zidarski mojster Franc Jerko, ki si zgradi ondod visokoprtilično, enonadstropno stanovanjsko hišo. V pritličju bo pekarija, kjer bo njegov sin izvrševal pekovsko obrt. Ostali lokali se porabijo za stanovanja. Zidaj se pripravljajo teren za temeljno zidovje. Jerkova domačija bo povsem gotova prihodnjega pomladi.

Na isti strani Dunajske ceste, pa nekoliko bolj v stran, je do prvega nadstropja zgrajena hiša Josipa Kolbeznja. Stanovanje bo v visokem pritličju in v prvem nadstropju. Podstrešnega stanovanja ne bo, ker bo imela stavba ravno streho. Prostori v tleh bodo pa služili za pralnico, kleti in drvarnice. Kolbeznova hiša bo ob ugodnem vremenu že letos na zimo porabna. Zidanje izvršuje Gradbena družba.

Kakor vidimo, je jesensko stavbno gibanje najbolj živahno ob Dunajski cesti in za Bežigradom, saj se bo mesto v to smer vsekako najbolj širilo.

V praški velesejski palači

Edinstvena palača na svetu, v kateri je robe za trgovine celega srednjeveškega slovenskega mesta

Kakor kaže današnja Praga uprav ogromen razvoj na vseh poljih javnega življenja, so Čehoslovaki pokazali še posebej, kolikšnega pomena je čehoslovaška republika za mednarodno trgovino, obrt in industrijo. Zgradili so si velikansko, vsemu svetu impozantno izložbeno okno: prvo velesejsko palačo, v kateri so stalno zbrani vsi elementi čsl. produkcije in zlasti čsl. eksporta.

In ta palača je v resnici edinstvena! Chicago si šele zdaj gradi podobno palačo. Praško pa sta zgradila lani arhitekt Fuchs in Tyl na ploskvi 9000 m² in v kubaturi 400.000 m³, torej za 55 velikih hiš. Palača je veljala nad 100 milijonov Kč in samo stekla je bilo uporabljeno za nad 9 milijonov Kč! Palača ima dve podzemlji, nadzemlje, visoko pritličje in sedem nadstropij ter je največja stavba svoje vrste v Evropi. Za palačo so uporabili 1160 vagonov cementa, 340 vagonov železa, 48.000 m³ peska in 249 vagonov lesa. Stekla, večina debelega, je na palači okoli 27.000 m². V palači je šest stopnišč s 1460 stopnicami, šest dvigal za ljudi, dva paternostra, dve dvigala za robo in dveje premikajočih se stopnic. Blago se dviga z električnimi akumulatorskimi vozovi.

Kurjavo opravljajo z daljnovodi hoteleške elektrarne po 20.000 ceveh in 1600 radiatorjih. Pasaža, restavracija, kino in obe dvorani se ogrevajo s toplim zrakom. Poslopje je z osrednjim vetrnjem, vodnimi škrabami za gašenje ognja, kontrolnimi in poplačilnimi aparati ima 390.000 m² žic za električni tok in nad 10.000 žarnic. Tu je avtomatska centrala z 1200 zvez, 30 električnih ur, 40 signalnih lamp, poštni in brzojavni urad, izvozna in finančna pisarna, soba za novinarje, lastna tiskovna pisarna s tremi uredništvji, »Sveta«, »Nove Prahe« (ilustrir.) in »Welthandels«, ki izdajajo nad 3 milijone števk na leto, dalje krasno, z originalnimi slikami, preprogi, gami in pohištvo ter razni umetnina, mi opremljeni reprezentančni prostor ter končno razne upravne in propagandne pisarne.

Razstavni prostori (po 35 m²) so po vseh nadstropjih na desni in levi širokih pasaj, v pritličju pa je ogromna dvorana z nadsvetlobo — za težko industrijo in stroje ter velikanska dvorana z več širokimi hodniki in mnogimi balkoni, ki služijo velesejmom. Vse je zračno in razsvetljeno skozi steklene stene ob cestnih straneh. Prostor je za okoli 4000 domačih in tujih tvev.

Clovek hodi po tistih pasajah in si ogleduje v razstavah na desni in levi vse mogoče vzorce čehoslovaške industrije, obrti in umetnosti: v pritličju in mezzaninu kovinsko industrijo in mašine, — v I. nadst. motorna in druga kolesa, pnevmatika in avtomobile, kable, elektro in radio tehniko, šivalne in pletilne stroje, optične in razsvetljalne naprave ter stroje za hišo in gospodarstvo, — v II. nadst. so fabrikati iz usnja, kožušarine, pletenine, preproge, perilo, vrvarski izdelki, steklo, porcelan, keramika, konfekcija, biseri, ure, vsa možna zlatarstva in umetna industrija; — v III. nadst. so kemija, farmacija, or-

topedija, kirurgija, glasbeni instrumenti vseh vrst, hišna in ljudska industrija, šokolada, razne konzerve, testenine, likerji itd.; — v IV. nadst. so glasbena materijala, pisarniške reči, reklama, papir, igrače, orožje, tiska, grafika, litografija, note, kartonaza itd.; — v V. pohštvo, pletarstvo, lesna industrija, šolska in pisarniška oprema, mobilije za kine, restavracije, kavarn, klube itd.; — v VI. samo pohištvo, na ravni strehi pa je ogromna terasna restavracija s krasnim razgledom preko Prage in okolice.

Palača je sodoben labirint, a promet po širokih in udobnih stopnicah in pregled po tako množestvenih razstaviščih jako lahek, ker so povsod orientacijski napisi. V edini tej palači je robe za trgovino eneega celega srednjeveškega slovenskega mesta.

A že nedostaja prostora in Praga si zgradi do l. 1933 še drugo tako palačo na stavbnih ploskvah 5130 m² za 22.051 m² razstavnih ploskev. Ta palača bo predvsem namenjena čehoslovaškemu steklarstvu, porcelanu in fini keramiki.

Za l. 1931 projektirajo veliko orientalsko razstavo za robo Kitajske, Sijama, Japonske, angleških, francoskih, holandskih in ameriških kolonij, Perzije, Turčije, Egipta i. dr. Razstava bo v parkih ob dveh ramenih Vltave, domača razstava pa bo v tej veletržnici.

Ze danes opozarjam naše trgovce, obrtnike in industrijske kroge na to ogromno razstavo z velesejmom. Kaj če bi se aranžiral skupni izlet naših gospodarskih krogov s posebnim vlakom na praško orientalsko razstavo in praški velesejme? —

Fr. G

Pravljica o rajski ptici

Moje poročilo o tej najnovejši izvirni drami v treh dejanjih je lahko kratko. Režiser g. Mil. Skrbinek je v našem listu povedal že vse, kar je bilo potrebno povedati o simbolnosti znane pravljice v tej povojni rodbinski tragediji. Omejim se lahko le na nekaj kritičnih opazk o drami in predstavi. Snuderl je s svojim dramatskim prvencom dokazal, da je talent. Zgradba njegove drame je dovolj spretna in dejanje po nekoliko preobrniti ekspozici spretno stopnjevano do končne, ne dovolj utemeljene katastrofe, ki pa se zaključuje nekam odsekano s preočito moralizirno tendenco in kaznijo neznajčno spekulativne Brede, ki obsedi med dvema stoloma.

Značaja Brede in Toneta sta tipizirana kot zlo sodobnosti in se ne razvijata, dočim borbeni, a mehki France po dvakrat dobljeni zmagi kapitulira, njegova blaga sestra Ivanka pa obupana odhaja v novo življenje.

Pripovedovanje pravljice o menihu, ki je zamaknjen sto let poslušal petje rajske ptice, potem pa se vrnil v domači kraj, kjer mu je bilo vse tuje in kjer tudi njega ni označil nihče več, se godi v odlomkih v vseh treh dejanjih. Vedno enaka situacija: otrok prosi Ivanko pravljice, ki jo Tone enake

prekine v prvem in drugem dejanju, dokler je Ivanka v tretjem dejanju ne zaključi, ki je očitno po avtorju nameravana. Toda prisiljena je, neživljenska. Bolje bi bilo, da bi se pravljica odpravila že v prvem dejanju.

Ta pravljica je dala dramo naslov, ki zavaja — kakor se je pokazalo pri premieri — v zmoto, da gre za otroško bajko in je publika zato skoraj popolnoma izostala. Naslov je torej ponesrečen.

Predstavo je režiser Skrbinek prav dobro pripravil, vendar sta me zadovoljili le dve kreaciji: Ivanke ge Šaričeva in Franceta g. Kralja. To sta bila resnična človeka inteligentne družbe, v dikciji in kretnjah umetniško moderirana, podajajoča izraze svojim mislim in čustvom v obliki, ki ji gre polno priznanje. Bila sta enostavno globoko človeka brez hrupne teatralnosti, ki je tem bolj odbijala v ulogah histerično kričave Brede in sikajoče, odsekano zadržnega Toneta. Oba ta dva sta pretravala glasovno in v gestah ter nista izživala vtiska resničnega doživljanja dveh zastopnikov sodobne inteligence.

Pravkar mi je sporočil gosp. Gregorin, da je v berlinski igralski šoli glavno načelo, doseči individualno izražanje. To načelo

lo zastopan sam vedno: več svobodne individualnosti! Ga. Šaričeva si jo zna varovati. Ga. Gabrieličeva je inteligentna igralka resničnega igralskega temperamenta. Svojo ulogo je izvajala dosledno, rutinirano in z vso vnemo. Prav tako vedno ambiciozni gosp. Jerman. Zal, da je bil kot Tone večkrat neumljiv in je za hladnega računarja preveč nemiren.

Avtor je bil opetovano poklican pred zastor in je žela igra uspeh, ki naj ga vzpodbuja k nadaljevanju na dramskem polju. Fr. G.

Spak nagajivec v moji kritiki. Ni dovolj, da povzroča Spak zmešnjavo v »Snu kresnega večera«, spravi se je še na moje kritiko in napravil nove zmede. Oberon je postal »vladar albon« namesto albon, prvotni namen igre je pokvaril v »prosti« namen in razkošna opremljena igra je po hudobiji Spaka postala kar »operetna«! Da nastopa Hermija, ne pa »Herunija«, ve menda vsakdo. In da je bil začetek dramske sezone prav časten, ne »čustven«, moram tudi popraviti, dasi se bojim, da mi Spak, ki sploh strašno razsaja po tiskarnah, zopet ne zaigra novih porednih lopovščin. G.

Justifikacija morilca Travice

Včeraj zjutraj je bil obešen v Osijeku Dragan Travica, ki je umoril ogljarja Plutiča in njegovo ženo

Včeraj zjutraj je bil obešen v Osijeku razbojnik Dragan Travica iz Viljeva v Slavoniji, drvar po poklicu. Travica je umoril 27. februarja v gozdu pri vasi Borovika ogljarja Antona Plutiča in njegovo ženo Ano, njuno 17letno hčerko Katjo je pa težko ranil. Tudi njo je hotel umoriti, pa se mu ni posrečilo. Obsojen je bil na smrt in stol sedmorice v Zagrebu je smrtno obsodbo potrdil. Po prečitanih smrtnih obsodbah so odvledli morilca v posebno celico, kjer je bil ves čas miren. Za kosilo si je zaželel polente, odnosno žgancev in pojedel jih je polno skledo. Popoldne so priliči k njemu odvnetiki, sodniki in več meščanov, da bi ga zadnjič videli, kakor je pač ne posebno lepa navada ljudi — sadištov v takih primerih. Prinesli so mu cigarete, grozdja in drugih dobrot. Pri tem so se pa seveda naslajali nad zavestjo, da bo moral drugo jutro umreti, njim pa še ni treba. Do zadnjega se je Travica branil duhovnika, v četrti večer se je pa premislil in prosil ječarja, naj pošlje po pravoslavnega svečenika. Zvečer si je zaželel jagntine in polič vina. Dobro se je najejedel in napil vina, potem je pa vso noč v družbi orožnikov kadil. Dvakrat je poskusil spati, pa je samo zadremal in se takoj prebudil. Pravil je, da ga peče zgaga. Ko so ga orožniki vprašali, če bi lahko ugasnili petrolejko, da bi petrolej ne gorel po nepotrebnosti, je Travica odgovoril, naj pustite luč goreti za njegovo dušo.

Kako je bil zločin izvršen

Vso noč je preživel Travica v pogovoru z orožniki o svojem groznem zločinu. Pripovedoval je, da je prišel kritičnega večera okrog 8. pred kolibo ogljarja Plutiča, dobro vedoč, da pride mož ta čas iz kolibe. Čim je ogljar stopil iz kolibe, ga je kresnil Travica s sekuro po glavi in ko je že ležal na tleh, ga je oplazil še parkrat. Starčevi kriki so prebudili njegovo ženo in hčerko, ki sta prižgali luči in prišli pogledat, kaj se je zgodilo. Čim sta se pojavili na pragu, je udaril Travica s sekuro po glavi in po roki ogljarjevo hčerko, ki ji je padla luč iz rok. Ženski sta se ustrašili in zbežali v kolibo. Travica je pa planil za njima in začel udrihati s sekuro po ogljarjevi ženi, ki jo je pobil na tla in ubil. Potem je začel iskati njeno hčerko pod posteljo. Nesrečnica je videla, kako prižiga morilec vžgalico za vžgalico, da bi bolje videl. Dosegel jo je s sekuro, kolikor je mogel, in enkrat jo je udaril po glavi. Prosil ga je, naj jo ne ubije, češ da je še tako mlada. Morilec ji je obljubil, da jo ne bo ubil, češ, naj se kar prikobaca izpod postelje. Čim je pa dekle pomolilo glavo izpod postelje, je Travica zamahnil s sekuro in zakričal:

Tudi ti moraš umreti!

Nesrečnica se je brž umaknila pod posteljo. Travica je pa mahal s sekuro in ji večkrat presekajl srcajo.

Katja je izrabila ugoden trenutek, ko je morilec prižgal vžgalice, da je splezala izpod postelje in planila skozi vrata kolibe v noč. Morilec je planil za njo. Katja je izgubila še srcajo, in tako je sirota bežala naga in krvavec iz rana

skozi gozd proti vasi Borovik. Morilec je pa hitel ves čas za njo s sekuro v rokah. Ker je bila noč, se je dekletu posrečilo skriti se mu za bukov. Travica jo je iskal, ker je pa ni mogel najti, se je vrnil v kolibo, kjer je še enkrat udaril s sekuro starca in njegovo ženo, čeprav sta bila že mrtva. Potem je položil trupla na posteljo, vzel kruh in slanino ter začel mirno jesti. Kruh in slanino je

rezal z istim nožem s katerim je malo prej prebodel svojima žrtvama prsa.

Sede pozno v noč, ko so prišli iz vasi kmetje, obveščeni o groznem zločinu, je morilec pobegnil s kolibe.

Pravici je zadoščeno!

Zjutraj ob 4. so začeli na dvorišču sodnega poslopja pripravljati vse potrebno za justifikacijo. Krvnik Hart in njegov pomočnik sta postavljala vešala. Zabila sta v zemljo isti stebrič, na katerem je visel zloglasni razbojnik Čaruga. Čimbolj se je bližala zadnja ura, tem zgovornejši je postal Travica. Ob pol 6 je prišel v celico pravoslavni svečenik Lazar Bogdanović, ki je obsojenca izpovedal. Travica je sprejel

zadnjo popotnico fizično in moralno str. Pristopili so orožniki in mu zvezali roki na hrbtu. Obkolili so ga ječarji in orožniki ter krenili z njim na dvorišče, kjer je čakal senat z manjšim številom gledalcev, kajti vstopnic k justifikaciji niso izdali mnogo.

Za mizo na dvorišču so sedeli predsednik senata Radeka, sodni svetnik Novak, kateremu so bile poverjene sodne formalnosti pred justifikacijo in državni tožilec dr. Schubert. Travica je stopil mirno pred senat, kjer ga je sodni svetnik Novak vprašal:

- Ste vi Dragan Travica?
- Sem.
- Imate še kako željo?
- Nobene.

In sodni svetnik Novak je pozval krvnika Harta, naj stori svojo dolžnost.

Prota Bogdanović je dal Travici poljubiti križ. Morilec, ki je vso noč kadil, je držal tudi pred vešali cigareto v ustih. Brž jo je vrgel proč, si obrisal usta z rokavom in poljubil križ. Tedaj sta ga zgrabila krvniki in njegov pomočnik. — Pustita me, sam stopim na svoje mesto! — je dejal Travica. In mirno je stopil na pručico, ki pa ni bila dobro postavljena. Premaknila se je in Travica je omahnil. Toda hitro je vstal in stopil nazaj na svoje mesto. Krvnikov pomočnik ga je prijel okrog pasu in dvignil, krvnik ga je pa prijel pod pazduho in dvignil za glavo, da mu je zadržnil zanjko okrog vratu. Ko je imel že zanjko okrog vratu, je Travica zaklical:

— Zbogom, bratje! Nisem bil razbojnik! Nesreča me je zadel. Kaj hočem?

To so bile njegove zadnje besede. Čez 12 minut sta zdravnik Popović in Jagošić ugotovila, da je morilecove srce nehalo biti. Krvnik Hart je stopil pred senat, se odkril in priklonil rekoč:

— Slavno sodišče, pravici je zadoščeno!

Potem se je vrnil k vešalom in vrgel črne rokavice pod obešeneve noge, rekoč:

— Jaz nisem kriv tvoje smrti.

Morilecovo truplo je viselo še dve uri na vešalih, potem so ga pa sneli in položili v navadno leseno krsto.

Iz gledališke pisarne

Ljubljansko gledališče

DRAMA.

»Za ljubezen so zdravila« je naslov Nestrojeve burke, ki je bila v lanskem sezoni 13krat igrana v naši drami. Delo je v vsakem pogledu tipično za njegovega očeta, ki je napisal in tudi sam igral celo vrsto veleloiger in burk. Glavne vloge v tej veseloligri, katero režira prof. Osip Sest, igrajo: ga. Medvedova, ga. Juvanova, gdčna. Vida, gdčna. Boltarjeva in Rakarjova ter gg. Cesar, Jan, Levar, Zeleznik, Skrbinek, Kralj itd. Dejanje se vrši deloma v neki vasi blizu glavnega mesta, deloma v gostilni, deloma pa v hiši gospoda Florjana Speha. Pri predstavi sodeluja muzika 40. p. p. Kuplete je komponiral g. Svetel. Za predstavo veljajo znižane dramske cene.

V nedeljo 5. t. m. zvečer ob 20. uri bo v ljubljanski drami prva repriza Shakespearjeve komedije »Sen kresne noči.« To delo je doseglo pri premijeri popoln uspeh. Posamezne vloge so zasedene po naših najboljših igralcih. Sodeluje vojna muzika pod vodstvom višjega kapelnika dr. Josipa Čerina, dalje baletni zbor in ženski zbor »Ljubljanskega Zvona.« Za to Shakespearejevo komedijo so napravljene popolnoma nove dekoracije in novi kostumi. Predstava se vrši izven abonmaja.

Vesela sobota in nedelja v ljubljanski drami. V soboto in nedeljo, dne 4. t. m. bosta po težkem tedenskem delu razvedrila ljubljancane naša dva najboljša karakterna komika, gg. Cesar in Daneš. V soboto bo izzval Cesar s svojim »Vija vaja ven« burno odobravanje veselo razpoloženega občinstva, v nedeljo pa se bomo do solz smejali presmešni figuri atenskega rokodelca Klobiča. S to vlogo se je gospod Daneš izredno uspešno uveljavil na našem odru ter že po prvem nastopu postal ljubimec vse naše publike. Oba večera sodeluje muzika dravske divizije, v nede-



Ijo pa poleg tega tudi balet in pevski zbor »Ljubljanski Zvon.«

OPERA.

Knez Igor. Ruska opera komponista Borodina, izpopolnjena po Rimskem Korzakovu in Razunovu se vprižori prvič na našem odru v soboto kot otvoritvena predstava letošnje operne sezone. Izredno zanimivo delo je v muzikalnem oziru naštudiral dirigent g. Niko Stritof, režiral pa g. Robert Primožič. Načrte za inscenacijo in kostume je napravil g. Uljanišček, plesne točke naštudiral g. Golovin. V posameznih vlogah nastopijo: ga. Thierryjeva, ga. Kogejeva, g. Primožič (naslovna vloga), gg. Janko, Marčec, Rumpelj, Zupan, Kovac, Sancin, Remšakova in drugi. Prav posebno se opozarjamo na prvo številko opernega Gledališkega lista, v katerem je v svrhu lažjega razumevanja dela natiskan kratak libreto. Predstava je izven abonmaja, pri običajnih opernih cenah.

Premijera Straussove opere »Vesela vojna« bo v nedeljo 5. t. m. Melodijozna dela kralja dunajskih valčkov J. Straussa so našemu občinstvu dobro znana. Več njegovih del se je že pel na našem odru. »Vesela vojna« se vprižori sedaj prvič. V opereti nastopijo: ga. Poličeva — Princeza, ga. Ribičeva — njena sestra Nina, g. Povhe — Maršal, g. Peček — Marki, g. Gostič — grof Umberto, g. Simončič — Baltazar. V manjših vlogah: gg. Jeltnikar, Sekula, Ferlan, Marolt in drugi. Pri opereti sodeluje baletni zbor z g. Moharjevo na čelu. Opereto je naštudiral dirigent dr. Čvara, režiral pa g. Povhe. Predstava se vrši izven abonmaja.

Tenorist Marij Šimenc bo pel v torek, dne 7. t. m. prvič na našem odru naslovna partijo Wagnerjeve opere Lohengrin. Ostalo zasedbo smo javili že včeraj. Opero dirigira ravnatelj Polič. Predstava se vrši za abonma reda E.

Začetek opernih predstav je v letošnji sezoni vedno ob 20. uri. Na to opozarjamo p. n. občinstvo.

Beležnica

BELEZNICA.

Danes: Sobota, 4. oktobra, katoličani: Franc S.; pravoslavni, 21. septembra: Konrat.

DANASJNE PRIREDITVE.

Elitni kino Matice: »Pot k slavici, zvočni film Richarda Tauberja.

Kino Ideal: »Trije mušketirji« (Douglas Fairbanks) ob 4., pol 8. in 9.

Kino Ljubljanski dvor: »Grof natakare« (Harry Liedtke).

Drama: Za ljubezen so zdravila.

Opera: Knez Igor.

JUTRIŠNJE.

Elitni kino Matice: »Pot k slavici, zvočni film Richarda Tauberja.

Kino Ljubljanski dvor: »Grof natakare« (Harry Liedtke).

Kino Ideal: »Vražji reporter« (Eddie Polo).

Drama: Sen kresne noči.

Opera: Vesela vojna.

DEZURNE LEKARNE.

Danes in jutri: Piccoli, Dunajska cesta 6; Baharič, Sv. Jakoba trg 9.

Elegantne obleke



svrtnike, suknje in vsa v to stroko spadajoča dela prevzema J. KURILJ, modni salon, Ljubljana, (Turjaški) Novi trg 1. Angleško in češko blago v zalogi.

V ŠOLI

— Razen najnižjih vrst črvov ima glavo vsako živo bitje, pa naj bo hrošč tič ali riba.

— Vsaka riba ne, gospod učitelj.

— Katera pa ne?

— Sardina v olju.

Skrb za igralski naraščaj

Tri generacije v ansamblu — Skrbeti je treba tudi za rast drugih in tretjih igralcev ter izpolnitev najmlajšega naraščaja

Ljubljana, 4. okt.

Režiser g. Milan Skrbinek piše o vprašanju razvoja ansambla in polnovrednega naraščaja:

Režiserjem je poverjen po njihovem delu tudi del umetniškega vodstva naše drame. Kot takšni jo moramo imeti v mislih povsem, to objeti z našo nego v celoti, to se pravi, ne le v sedanosti, temveč tudi v mislih na njeno bodočnost. Mislimo moramo na njen razvoj. Ta skrb za njeno bodočnost ne sme iti samo časovno smer, da bi namreč skrbeli za vzgojo naraščaja samo toliko, da ne bi obstali iznenada pred vakuumom, ki bi nastal takrat, ko nas več ne bo v ansamblu in bi tudi ne bilo zanimanje, temveč tudi — kvalitativno.



Je tudi še zelo važen psihološki moment — tiče se igralca, kakor tudi občinstva — ki zahteva, da postavimo ob primernih prilikah drugega igralca tudi v kakšni prvi vlogi na oder. Občinstvo že a priori gleda na manjše vloge z manj pozornim očesom, nego na one »velike«, »prve«, »glavne« ali kakor jih pač imenujemo, ker ga nismo vzgojili v tem pravcu, da bi se zavedalo, da tvorijo celoto njemu deli in delci in da prva vloga za celoto zdržne v nič, če niso druge in tretje okoli nje igrane polnovredno in da tudi te v celoti čisto poredijo, če — prva ni podana po polnovrednem igralcu. Če nastopi torej v drugi ali tretji vlogi igralec, ki ga občinstvo po krivdi, ki je izven njega (igralcev), smatra za manj nadarjenega ali pa celo vidi, da je faktično še nedogran, je pozornost na to vlogo še za toliko manjša. S tem pa se že odmaknejo te manjše vloge globlje in vrhu tega še v čisto drugem zmislu v ozadje, nego jih postavljajo iz čisto estetičnih ozirav potreba uravnovešenosti celote, in posledica je, da se pojavijo v celoti nehomogeni mesta, da visi nad takšno predstavo neprestano Damoklejev meč, ki se mu žima včasih celo pretrga, tako da se zasadi s svojo konico na sredi odra in da ob padcu prereže s svojo ostrino predstavi življensko nit.

Oglejmo si še psihološki moment pri igralcu. On ve, da občinstvo njegovi vlogi že a priori ne prisloja one važnosti, ki ji

gre, ve, da tudi njega po krivdi, ki je (po-udarjam še enkrat) izven njega, ne gleda s potrebno pozornostjo, in tako se zgodi, da je njegova igra proti njegovi volji, čisto nehoti, manj intenzivna, manj živa. Lahko bi rekli, da ne more globoko dihati, ker ji manjka — zrak.

Zdaj si pa predstavljajmo, da je vse v redu, da je imel ta igralec, ki igra danes kakšno drugo ali tretjo vlogo, ravno tako priliko se izpolnjevati, kakor prvi, oziroma drugi, da je imel celo od časa do časa tudi v kakšni prvi, oziroma drugi vlogi vsaj časten uspeh: občinstvo ve, da igra to manjšo vlogo samo zaradi svoje drugačne igralske strukture, nego jo ima igralec prve vloge, da seže njegove zmožnosti tudi v okraje večjih (»višjih«) bi bilo napačno reči) nalog, on sam ima uspehe v teh večjih vlogah za sabo, ne da zato občinstvo posveča njegovi igri ono pravo pozornost, tako da figura, ki jo predstavlja, stoji tudi v zavesti občinstva v pravi estetični distanci od vseh drugih, posebno od glavnih igrar in tako je njegova kreacija istotako trden vzol v mreži ansambla dotične predstave, mreža se tudi ob njem ne more raztrgati, temveč je krepka nosilka celote, za katero ni nevarnosti, da bi zdrsnila skozi kakšno vrzel navzdol proti trdim tlom neuspeha in se tam — razbila.

Resumiram:

Skrb za sistematičen razvoj ansambla in polnovrednega naraščaja je za umetniški obost in rast naše drame življenskega pomena, zato ne zadošča, da skrbimo za primerno zaposlenje in razvoj samo pri prvih igralcih, temveč se je treba pobrigati tudi za rast drugih in tretjih in za spopolnitev najmlajšega naraščaja.



Zgodba o feldmaršalu, kronprincu in drugih ekselencah — Eden, ki mu pomaga laž

No ja, ker ste že tako fletno anketo razpisali, se bom pa še jaz oglašil.

Sem presrečna četrtina zakonskega moža (veste, moja žena je zelo velike mere v dolžino in širino, zato že zasluži, da jo imenujem svojo ljubo, zvesto zakonsko tričetrtino).

Ze dvajset let »fura« skupaj v tem prešmetanem zakonskem jarmu, ki dela nekaterim toliko preglavja, da tako mlo jamrajo in tožijo v anketi ali pa se kregajo in zabavljajo, da je miroljubnega človeka kar groza.

O, jaz sem pa v tem oziru prav srečen in zadovoljen in veste, kdo mi pri tem pomaga? Laž, da, ljuba, preljuba laž!

kjer nekateri (re) tako strašno zabavljajo čez laž, da jim povem svoje mnenje in to mnenje izkušnega moža (pomislite, 20 let, reci in piši dvajset let zakona!) da je laž prav tako potrebna in ravno toliko vredna, kakor ljubezen. O, če je ne bi bilo, kje bi že jaz danes bil, pa psst, da ona ne izve!

Pa naj vam povem zgodbo svoje srečne ljubezni.

Bilo je pred 20 leti, ko sva se spoznala neke nedelje popoldne tam gori v Tivoliju kjer se »ringelšpil vrti«, kakor smo rekli včasih. Ona je bila brhko dekle, jaz pa tudi ne fant kar tako. Ona je gledala in gledala, kako se je zapeljivo vrtel pred njo novi vrtjak in kar videl sem, kako neznansko rada bi bila zahajala enega tistih grivastih konjčkov, obuzdanih z zlato rdečimi jermeni.

Bila je dekle, da malo takih, pa sem se kar korajžno postavil pred njo in jo povabil na vrtjak. Prav hitro je prišla na sva zahajala konja, jaz belega, ona pa rjavega.

In tako se je začela najina ljubezen — večna zvestoba — od vrtljaka do groba!

Pa je bila najina ljubezen po vseh predpisih pravilna, vroča in sladka, da preslaka, saj je bila ona kuharica pri odlični rodbini, kjer so imeli strašno radi sladke močnate izdelke njene kuharske umetnosti, jaz pa sem bil pek v prvi ljubljanski slaščičarni.

Ob luninih večerih sva se shajala in objemala kot zaljubljeni petošolci, namesto sentimentalnih verzov pa sem ji pošiljal vsak dan po kuharčku sladkih dobrot.

Vzela sva se in tri mesece je bil najin zakon nemoten raj iskrene ljubezni — do takrat brez laži — prosim!

Ker pa se vse sladko rado skisa, se je tudi najina ljubezen začela polagoma kisati. Jaz sem začel presadati njej — ona pa meni. Meni so se začele zdeti njene noge predebele, njej pa moj nos preveč zavihan. Namesto draga ženka sem ji rekel kratko »ženac«, jaz pa sem se izpremenil iz ljubljenskega možička kar na mah v »sitnega dedca«. Prav pogosto se je tudi zgodilo, da me je je namesto z roko pobožala s kuhalično, da sem nosil ves teden »boleštne spomine«. Prijatelj iz mojih fantovskih let so me neprestano vabili, naj vendar zopet kaj pridem k »Fajmoštru« — Strašno so me mikala ta vabila — njej se pa le nisem upal prositi. Kadar sem stopil pred njo, je vedno tako močnato stala, da mi je pri prici upadel ves pogum.

Pa mi iznenada šine v glavo rešilna misel »Nak, to mi pa ne bo spodletelo!« sem si mislil zvečer in skrivnostno stopil pred ženo, ko je ravno mešala polento. Že me je hotela po stari navadi pobožati s kuhalično, pa sem jo prav nežno prijel za roko in ji rekel: »Ljuba ženka! Danes ne bom večerjal doma. Iz prvega ljubli, hotela so poslal pome — vso noč bom nekli in cvrli. Jutri pride sam feldmaršal z Dunaja pa psst, da kdo ne zve! Pridi popolnoma incognito.«

Kar sapa ji je zaprlo, debelo me je gledala potem me je burno objela in vzkliknila: Seveda le pojdi, kar takoj pojdi, samo trenutek še počakaj in popazi na polento precej pridem!« in že ni bilo.

Pa je bil ta trenutek strašansko dolg: četrt ure, pol polenta je dobila čudno rjavo barvo in oster duh. Na polento se zelo malo razumem, ne vem, ali je bila kuhana ali ne. Kar v kot sem zalutal kuhalično, se preoblekel in odšel k »Fajmoštru«. Žena, naj bo kjer hoče s svojim »trenutkom!«

Prav dobro smo se imeli — in posledice. Žena je postala zopet prav ljubezniva, še na polento je pozabila, sosedo se me skriv-

nostno gledale in nekam spoštljivo pozdravljale. Uganil sem, da je to gotovo naredil trenutek moje žene in sem se na tihem smejal.

Še večkrat sem si izmisli in kognito prihod kake »ekselence« v Ljubljano in žena je šla zopet za »trenutek« k sosedom — ampak enkrat bi me bilo pa kmalu »frataloc«.

Moj prijatelj je obhajal pri »Fajmoštru« fantovski večer — povabili so me. Seveda sem obljubil, da gotovo pridem.

Takrat sem dejal ženi — da bi bolj držalo — da pride sam kronprinc v Ljubljano, ampak da je velika tajna in mora strogo molčati. Jaz se nisem več menil in sem šel.

Žena pa je hitro raztrobila novico sosedam, te svojim prijateljicam in tako je zvedel zanj tudi neki novinarski skatelj: popoldne so prinesli večerniki senzacionalno vest: »Prihod kronprince v Ljubljano z vsemi potankostmi, ki si jih je izmislila moja žena in so jih še pridejale njene prijateljice«.

To je bil halo takrat! Ko se je izkazalo, da je vest neresnična, je bilo strašno poizvedovanje za zlobnim mistifikatorjem. Meni je srce ne samo v hlače, ampak kar iz hlače skočilo. In doma: jaz sem bil hud na ženo, ona pa name, ampak rekel ni nobeden nič, ker se je ona bala mene, jaz pa nje.

K sreči je tiste dni res prišla neka ekselence« manjšega kalibra v Ljubljano in se je vse potlačilo kot neljuba pomota. Ampak imelo me je pa takrat, imelo — še sedaj me je strahl!

Sedaj, ko so šle Avstrija med »staro šarac« in »ekselence« v penzijo, je tudi moja laž morala postati bolj demokratična. Namesto o ekselencah pripovedujem ženi o poroki, zaroki, fantovskem večeru kakega nekoga znanca, samo, da je zadovoljna.

Odvdrti laži se pa ne morem, preveč so mi pri srcu prijatelji pri »Fajmoštru«, žena bi pa tudi težko pogrešala svoj »trenutek«.

Jaka.

Velemestno ...

Ljubljana.

Naša Selenburgova ulica je v vsakem pogledu velemestna, najbolj prometna in sploh najživljenejša. Take ulice niso le reke prometa, temveč tudi reke usode, torišča mnogih skritih življenskih viharjev. Senzacija bi bila razodeti le trohico življenja te ulice, katere polje mimo nas največkrat popolnoma neopazeno. Na ulicah so ljudje maske in za vsako masko je zgodba, resnica človeški obraz, njegove rane, bojazni skrbri in kdove kaj še. So ljudje ki bi jih obsojali, ako bi jih spoznali. Morda bi pobirali kamenje in ga metali na — »izvrženec«, kdove, kaj bi bilo. Bržčas je tako bolje. Mnogi med nami, bi mislimo to radi priznali. Ampak ljudje ne skrivajo samo svoje zla, temveč tudi svojo bedo, obup in tajne, ki niso za javnost.

So mlada dekleta, zelo mlada, a so že nešteto krat preklele življenje. Mlada srčana dekleta, nedolžne igrarke navidez, a so njihovi obrazi maske, za katerimi se skriva najkrutejša realnost, ki meji na grozo, bolečino in zaničevanje vsega, kar so nam naši zakoni in narava postavili za sveto. So mlada dekleta, ki so že zdavnaj potepala vse malike morale ter pogledala življenju naravnost v obraz — tudi od najtemnejše strani, od tiste strani, »ki ni za javnost«. Zakaj je bilo z njimi tako in tako — o tem se navadno ne govori — ali pa mnogo preveč. Govori se javno — tajno, a ne govori se v časopisju, »ker ni za javnost«. Moralna beda — res, ni za javnost. A je nekaj drugega — naša moralna bi ne smela biti le hinavstvo, človeški obraz bi ne smel nositi maske, moralna beda bi ne smela biti le za zgledovanje, za zabavo, za neko sadiščno naslado in za — zgražanje. Rane poidevce so rane splošnosti, so merilo zdravlja človeške družbe. Moralna pokvarjenost ne sme biti tarča za izlive ogorčenja tkzv. moralistov, temveč skrb, problem, ki ga je treba rešiti.

Rane se ne smejo skrivati, ako nam je za odzdravljenje že niso za javnost — zakaj pa? Komu je pomagano s hinavskim »krivljanjem«, zakaj laž, ko pa moramo vedno računati samo z resnico?

Včasih se kaj ne more skriti. Včasih se

Pazi na Tvoje lepe zobe



ohrani njih zdravje in s tem tudi njih biserni sijaj. Za to kupuj pristno izkušeno sredstvo

Sargov
KALODONT
Lepši zobje

razbije maska — in pred nami je človek z vsemi svojimi revami in nadlogami. Tako je, kakor če v velemestu prekopljemo lepo asfaltirano cesto, da se nam odpre kanar. In ljudje so vedeli, da je pod tisto lepo asfaltirano cesto kanal, a vendar se čudijo in ga ogledujejo...

V naši Selenburgovi ulici je bilo sinoč, Mlada deklica, 19 letna, je prišla k neki stranki poprositi ključ od stranišča in ga je dobila. Celu uro je ni bilo nazaj. Ljudem se je zdelo sumljivo, zato so s silo odprli vrata. In so zagledali siroto vso okrvavljeno... Otroka ni bilo... Telefonirali so po rešilni avto. Ob 18.15 so jo naložili in odpeljali v bolnico. Rešilni voz je vzbudil na promenadi mnogo pozornosti. Očividci dogodka molče o podrobnostih. Pravijo samo, da je dekle reva in da vsa stvar ni za časopisje, sicer bi itak preiskava vso zadevo pojasnila.

Tako. A tajnost je vendar javna. Javni so komentariji, zgražanje in sočustvovanje. In javna je moralna in njeni problemi. Poleg tega pa si moramo zapomniti še prav posebno, da je naša doba povojna, in da bo zaradi tega potrebno dati naši moralni stvari, shirani morali — nove življenske impulze, da se ne bo popolnoma zrušila z nami vred. Treba nam je življenske morale — ne toliko obsodb, hinavstva in pedagoškega kričanja, ki niti za otroke ni dobro. Povojni človek je star — že s 14 leti. Razmere so sila človek je le njihova igrarica.

Zima se že oglašja

Ljubljana, 4. oktobra.

Iz severnih krajev poročila že nekaj dni javljajo širok val za to dobo nenavadnega mraza, ki prihaja iz polarnih krajev, na Poljskem je temperatura silno padla, da so imeli včeraj v Varšavi že 1° C pod ničlo, v sredo je bilo pa v Galiciji že celo 7° C pod ničlo. S Češkega javljajo sneg v hribovitih krajih, davi nas je pa tudi v Ljubljani presenetil termometer z le 1,7° C toplote, ki pa pomeni že občuten mraz, da so previdni ljudje oblekli že zimske suknje.

Ker je nad Ljubljano ležala megla, še ni bilo slane, zato pa ljudje, ki so zjutraj prispeli v mesto, tožijo o hudem mrazu, slani in celo ledu. Že okrog Rudnika je slana pobelila vse Barje, še huje je bilo na Orlah, da kmetje ne morjo zaradi zmrzle trave spustiti živine na pašo. Nižje z Dolenske pa ljudje pripovedujejo že o zamrzlih lužah in okrog Stične je bilo davi na sodih po dvoriščih že kar za mezinice debel led. Nič boljše ni bilo na Trojanah in po vsem Črnem grabnu je slana prav hudo poparila, okrog Moravč je pa kar škripala trava pod nogami. Tudi ob Kamniku nam poročajo o ledenih mrežah čez luže, občutnem mrazu in slani, ki je kolikor toliko požgala tudi okrog Lukovice in po ravnini okrog Domžal, kjer pač ni bilo megle. Jasno je bilo tudi ob vzhodu Kamniških planin in nam slano javljajo tudi iz Tržiča, megla je pa obvarovala škode Po-

ljansko dolino, a na Sorškem polju od Skofje Loke doli ob Sori je bilo pa vse belo. Škode slana ni mogla več napraviti, ker je toča pred osmimi dnevi vse razbila, da so morali ajdo pokositi, zelje bo zgnilo, ker so glave razbite do srede glav, pesa in repa se pa tudi ne bo mogla več popraviti v takem mrazu, da bodo ljudje morali prodati živino, ker ne bo krme.

Po pisarnah zmrzujejo uradniki, ker je nastop mraza točno predpisan in z datumum točno določen — če vsemu uradništvu odpadejo prsti, se ne sme zakuriti peči. Večina prebivalstva še ni založena s kurivom in za marsikar rož z otroci oblagodarjeno družino pomeni nadenen mraz ne pričakovano nesrečo. Vsak dan je še treba novih zvezkov in kake knjige, pripraviti je treba toplo obleko, sedaj pa še premog in drva... Pe deželi je največjo škodo napravila slana po vrtovih, kjer so se žalostno pobesile opečne dalije, zato imajo pa vrtarji upanje, da jim letos o Vseh svetih ne ostanejo velike zaloge krizantem kakor lani, ko je slana požgala cvetje šele po Vernih dušah.

Umor lepe Dunajčanke

V Rio de Janeiro je bila te dni umorjena 28-letna Dunajčanka Marija Plessova. Mrtvo lepotico so potegnili iz morja v pristanišču in vsi znaki so pričali, da je postala žrtev roparskega umora. Na sebi ni imela nobenega nakita in tudi denarja niso našli pri nji. Marija Plessova je bila edina hčerka dunajskega veletrgovca Pavla Guttenberga. Poročena je bila z dunajskim veletrgovcem z železnino Maksimilijanom Plessom, od katerega se je pa pred leti ločila. Bila je zelo lepa in v dunajski družbi splošno znana. Posebno na plesu je rada zahajala. Bila je ena najlepših dunajskih plesalk in njen ideal je bil posvetiti se baletu ali sploh gledališču. To je bil tudi vzrok, da se je ločila od moža, s katerim je živela tri leta in s katerim ima 9-letnega sinčka, ki živi pri njenih roditeljih na Dunaju.

Pred meseci je odpotovala Plessova s svojo prijateljico v Južno Ameriko in zadnje čase je bivala v Rio de Janeiro. Za božične praznike se je hotela vrniti na Dunaj, ker se ji je tožilo po domačih. Njena prijateljica je na policiji izpovedala, da se je Plessova nedavno seznanila z nekom in da se je začela nje ogibati. Dotičnega moža išče zdaj policija, ker je prepričana, da bo z njegovo pomočjo roparski umor pojasnjen.

Manufaktura
Rebord
Ljubljana, Aleksandrova cesta 8.

ODEJE
flanellate rjuhe, barhent, flanela, platno, kangarn, dubl itd. Specijaliteta: angleški »Trenchcoat«
na 6 mesečne obroke
Posetite nas! Zahtevajte potnika!

Dnevne vesti

— Vseslovenski zdravniški kongres. Jutri se prične v Splitu vseslovenski zdravniški kongres, ki bo trajal tri dni. To je že tretji kongres Vseslovenske zdravniške zveze. Prvi je bil leta 1927. v Varšavi pod predsedstvom profesorja varšavske univerze in znanega slovenskega delavca dr. Grunzinskega, drugi pa v Pragi pod predsedstvom prof. dr. Syllabe. Za letošnji kongres vlada med zdravniški slovenskih držav veliko zanimanje. Pripravljalna dela so bila v rokah posebnega odbora pod predsedstvom dr. Momčila Ivkovića. Na kongresu bo predstavljenih okrog 140 predavanj. Znan ruski učenjak dr. Metelnikov, bivač kot emigrant v Parizu, bo imel zanimivo predavanje o patologiji starosti. To predavanje bo najbolj zanimalo tudi širšo javnost, ker bo govorilo o problemu pomlajevanja. Zanimivo bo tudi predavanje prof. dr. Krylova, profesorja univerze v Sofiji, ki bo govoril o fiziologiji smrti. Delo kongresa bo razdeljeno v pet sekcij: vojaško, zdravniško, zdravniško - teoretično, sekcija interne medicine, kirurgije in socialne medicine. Iz Poljske se udeležijo kongresa 378, iz Češkoslovaške 184, iz Jugoslavije okrog 330, iz Bolgarije 60 zdravnikov in učenjakov. Kot gostje se udeležijo kongresa tudi francoski, rumunski, grški in madžarski zdravniki. Mladi predstavniki slovenske medicine ustanove na kongresu Vseslovensko zvezo medicincev.

— Knjige Slovenske Matice za l. 1931. Slovenska Matica izda za leto 1931 sledeče publikacije: 1. Izidor Cankar. Zgodovina likovne umetnosti v zah. Evropi. II. del. Romanska doba in gotika. 1. snopič. 2. Fr. Kidrič. Zgodovina slovenskega slovstva. 2. snopič. 3. Reymont-Glonar. Kmetje. IV. del. Poletje. 4. Avgust Pirjevec. Levstikova pisma. — Levstikova pisma predstavljajo prvo, obširno izdajo njegove korespondence. Knjiga bo obsegala ca. 15 pol in bo tako v znanstvenem kakor tudi leposlovnem oziru izredno pomembno delo. Fran Levstik je bil prvi matični tajnik. Stoletnico njegovega rojstva bo proslavila Slovenska Matica z izdajo pisma, ki bodo kot intimne izpovedi najlepše odkrivala veličino tega slovenskega duha. — Nadalje je odbor sklepal o publikacijah za bodoča leta. V letu 1932 in 1933 izide med matičnimi publikacijami prevod Tolstega romana »Vojna in mir«. To moglo delo svetovne literature prevede odlični prevajalec Vladimir Levstik. Za leto 1934 in 1935 namerava Matica podariti članom prevod druge veličastne knjige svetovne literature, Cervantesovega »Don Quijota«. Prevod bo oskrbel St. Lehen, ki je že parkrat dokazal svoje temeljito poznanje španske literature. V prihodnjih letih izda Slovenska Matica tudi dnevnik cesarja Marka Avrelija (»Sama me sebi«). Ne le ljubitelji humanistične literature temveč vsi čitatelji bodo po večkrat in z veseljem prebirali te duhovite meditacije. Prevod priredi preizkušeni prevajalec klasičnih del, prof. Anton Sovre. — Ob tej priliki je odbor ponovno obžaloval, da nima dobrih slovenskih izvirnih del. Zato vabi še enkrat leposlovce na delo za Matico. Kakor je bilo že objavljeno, bo pri delu odločevala le kvaliteta. Honorar pa bo brez dvoma najvišji, kar se je doslej pri nas plačevalo za originalno slovo.

— Poziv lastnikom Levstikovih pism ali njemu pisanih pism. Slov. Matica ponovno naproša vse lastnike Levstikovih ali njemu pisanih pism, da bi jih blagovolili čimprej dati na razpolago. Pismo se bodo prepisala in takoj vrnila lastnikom.

— Franja Tavčarjeva. — 60letnica. Dve Franji Tavčarjevi sta, obe živita v Poljanski dolini, obe sta vzorni materi, imeli sta moža brata, ena dr. Ivana, druga pa Jernaca, gostilničarja. In ta druga, rojena danes pred 60 leti v Volčah pod Malinskim vrhom, kjer se godi »Cvetje« v jesen, živi v Logu ud Volhenkom, ki ga je pisatelj svak tolikokrat z ljubeznijo omenjal v svojih novelah. Preprosta žena je, vdova kakor njena odlična svakinja, vodi popularno gostilno ob cesti v Poljansko dolino, že 33 let in ima izmed osmerih še štiri otroke, ki jih je dobro vzgojila in preskrbela. Poznata jo obe dolini, ki se vlečeta od Škofje Loke proti zahodu; vse Sokolske in druge kulturne prireditve se vrše pod njeno streho, zakaj duh dr. Ivana Tavčarja živi krepko nadalje v slovitih »Cvetjarjevi hiši«, kakor je živel, ko sta živela še brata Jernac in Ivan. V tej hiši najdeš od nekdaj naša napredne novine, reveži in dijaki pa nahajajo tu vedno radodarne roke. Pristno slovensko občutje te obhaja v tej krčmi, kjer te sprejemajo po stari šegi ne kot tujca, nego po domače, s toplo ljubeznivostjo kot svojega. Mnogo hudega je prešla gospa Franja, kakor bi bila model dr. Ivanu Tavčarju, ko je opisal tip slovenske matere-kmetice; a s krepko voljo je zmaga la vse težkoče, danes srečna tašča in babica. Velempatični slovenski ženi želimo še mnogo let zdravja in sreče.

— Načelnik generalštaba v Sarajevu. V Sarajevu je prisel večer načelnik generalštaba Živko Milovanović z armijskim generalom Ljubomir Marčević in njegovim pomočnikom.

— Prepoved zahajanja v krčme. Okrožno sodišče v Novem mestu je prepovedalo čevljarjem mojujst v Višnji gori Josipu Dremliju posejanje krčem za dobo 6 mesecev.

— Razid društva. Prvo jugoslovansko zajejersko društvo v Mariboru in Katorke klub v Mariboru sta se razšla. Poslovanje obeh dosedanjih odborov vodi nanovo ustanovljeno Prvo jugoslovansko kuncerejsko društvo v Mariboru.

— Hrvatski planinci na Sv. Planini. Hrvatsko planinsko društvo »Sljeme« priredi jutri za svoje člane skupni izlet na Sv. Planino.

— Lovski zakon. V ministru za šume in rudnike pripravljajo lovski zakon, s katerim bodo rešeni trije glavni sistemi, regionalni iz domalnega sistema ter v zvezi s tem oddajanje lovišč v zakup. Novi zakon določa v glavnem, da se sestavi na vsakem področju sistem in da se nasilno ne izpreminja.

— Zračni promet med Zagrebom in Dunajem. Zračni promet na progi Zagreb-Dunaj, ki je v rokah treh družb, in sicer našega Aeroputa ter avstrijskih Čidna in Austroflug, se bo vršil najbrž še do konca oktobra. Letali pa bodo samo avstrijski aeroplani, ker je naša družba za zračni promet svoj letošnji program, obsegajoč 400 poletov, že končala.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo deloma oblačno in hladno vreme. Včeraj je bilo jasno v Splitu in Mariboru, drugod pa deloma oblačno. Temperatura je povsod občutno padla. V Splitu so imeli včeraj 19, v Skoplju 16, v Zagrebu in Sarajevu 15, v Beogradu 14, v Mariboru 13,6, v Ljubljani 12,2. Davi je kazal barometer v Ljubljani 775,5, temperatura je znašala 1,7.

— Oče zakal hčerko. V četrtek se je odigrala v vasi Teleki blizu Sombora pretrgostljiva rodbinska tragedija. 60letni Mihajlo Tobija je zaklal svojo hčerko Vero in zakopal njeno truplo v kleti. Zjutraj je prišla k njemu sosedica, ki je slučajno našla v kleti premalo zakopano truplo. Obvestila je orožnike, ki so zverinskega očeta aretirali.

— Če se kmetje stopo. Iz Doboja poročajo, da se je kmet Nuhanih Nuhitič s kmeti iz vasi Bukovice že dolgo prepiral. V torek zvečer se je vračal s svojim sinom domov in kmetje so ga iz zasede napadli. Prišlo je do poboja, v katerem sta bila ubita dva, in sicer Nuhanov sin in en napadalec. Nuhanih sam je bil težko ranjen.

— Roparski napad. V torek dopoldne so napadli maskirani tolovaji na cesti med Cezmo in Dubrovo trgovca s preprogami Bego Husadića iz Bosanske Petrove in mu ukradli 18.500 Din. Roparskega napada je osumljen Mihajlo Lenhart, s katerim se je Husadić seznanil v Zagrebu. Lenhart je najbrž najel še tri pomočnike in počakal bogatega trgovca v zasedi.

— Starca ubil s kamnom. V Ljubuški se je šilil 64letni Peter Kolal s svojim sorodnikom Dujkom, ki pa ni bil navdušen za šale. Nenadoma je pograbil težak kamen in udaril starca tako močno po glavi, da je obležal mrtel.

— Pletenine, trikotarji (zimsko perilo), nogavice, rokavice, najceneje pri Osvold Dobeic. Ljubljana. Pred Škofijo 15. 73-T

— Pri slabi prebavi, slabokrvnosti, šušljanju, bledici, obolevosti žlez, izpuščaji na koži, tvorih uravnava »Franz Josefov« grenčica izborna toli važno delovanje črevesa. Odlični možje zdravilstva so se prepričali, da celo najnežnejši otroci dobro prenese »Franz Josefov« vodo.

— »Franz Josefov« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

lači, kakor tudi dostojanstvu vladnega poslopa.

—lj Pred palačo banske uprave na Bleiweisovi cesti, katere falado so pred kratkim obnovili, obnavljajo kamenita alegorična kipa. Preperelo in močno zaprašeno površino kipov znova obklesavajo tako, da bosta zopet v kras te lepe palače.

—lj Na Bleiweisovi cesti je ob hiši št. 16 nekaj ograjen vrt, ki pa najbrž ne spada k hiši; ograjen je še z dokaj čedno žično ograjo. Čudno pa je, da na tem »vrtu« niso vsajene rožice, niti fižol, temveč so posejane črepine in saje od neke poruščene peči, tudi smeti, papirja in razne takšne nesnage je dovolj, ki jo pa k sreči nekoliko zakriva — plevel. Uboga Ljubljana!

—lj V podvozu na Šmartinski cesti je že del časa lesena konstrukcija, ki stoji na obeh straneh ceste poleg trotoarjev in služi za oporo traverz železnice. Tudi druge traverze so bile podprte, ker so bile zarjavele ter nesigurne za obtežitev, pa so jih izmenjali z novimi, česar pa pri teh ne store. Ker je v podvozu precej temno, je nevarnost, da se zaletijo kak voz ali avto v opore. Zato je potrebno, da se kmalu nekaj ukrene.

Aluminijasta

kuhinjska posoda je veselje vsake gospodinjice; zato si ogled še danes veliko izberbo po najnižjih cenah pri tvrdki z železnino

STANKO FLORJANČIČ,
LJUBLJANA, Sv. Petra cesta št. 35

—lj Rezervni oficirji, kakor tudi oficirji v pokoju itd. se ponovno opozarjajo, da morajo vsako spremembo svojega bivališča takoj potom obne, odnosno sreza pisмено javiti komandi vojnega okrožja, kjer prebivajo. Tudi začasno preselitev ali odsotnost (n. pr. dopust) nad 30 dni je treba prijaviti. Opozarjamo, da gre tu zgolj za vojaško zglašitev, ki nima ničesar skupnega z obče predpisano policijsko zglašitvijo, kateri je podvrženo vsako novorojeno dete. Zato izgovor, da je rez. oficir ali voj. obveznik itak že policijsko zglašen, ne drži, in mora vsak rez. oficir in vsak voj. obveznik sam strogo paziti na to, da vsako spremembo svojega bivališča takoj sproti prijavijo tudi pristojni vojaški evidenčni oblasti. V Ljubljani se izvršuje tozadevno vojaško zglašenje potom mestnega vojaškega urada na Ambroževem trgu št. 7. I. nadstropje. Prestopki se kaznujejo po voj. kaz. zakonu.

—lj Umrlj v Ljubljani ob 27. septembra do 4. oktobra. Ivan Kumer, žel. uslužbenec, 37 let, Maurerjeva ulica 19; Franc Sušnik, sodni sluga v p., 78 let, Bohoričeva ulica 16; Marija Pipan, zasebnica, 84 let, Pot na Rakovo jelo 9; Marija Potrebuješ, hči delavca, 22 let, Vidovdanska cesta 9; Dragotin Souvan, bivši trg. sodnik, 43 let, Vidovdanska cesta 9; Marija Vrhovec, posestnica, 70 let, Bohoričeva ulica 6; Agneta Potokar, zasebnica, 86 let, Karlovska cesta 15. — V bolnici: Franc Neli, sin čevljarkega mojstra, 6 let, Pudoj pri Starem trgu; Terezija Krašovec, dinarica, 32 let, Nova vas pri Rakeku; Danica Selak, hči tovar. delavca, 6 let, Jarše pri Domžalah; Lidija Pantar, hči bivšega detektiva, 1 mesec, Tržaška cesta 30; Terezija Lotrič, kuharica, 41 let, Zgoše; Franciška Neret, žena posestnika in gostilničarja, 60 let, Kozeze 15; Olga Gajser, kontoristinja, 23 let, Moste; Terezija Heller, zasebnica, 66 let, Poljanski nasip 52; Nikolaj Kotnik, sin mizarja, 4 dni, Lukovica; Marija Pintarič, delavka, 21 let; Franc Erbežnik, sin trgovca, 6 mesecev, Zlakanc pri Horjulju; Alojzija Slanc, žena posestnika, 55 let, Litijska; Ladislav Prešern, sin posestnika, 1 mesec, Podmilščakova ulica 21; Marija Putta, šivilja, 57 let, Škofja Loka; Ljudmila Zeman, žena trg. potnika, 21 let, Moste, Predovčeva ulica 7; Stanko Rus, sin dimnikarja, 6 mesecev, Metelkova ulica 19; Ivan Premrl, mizarjski pomočnik, 25 let, Rožna dol. IV. —lj Prošnja policijski direkciji. Na prostoru bivšega knežjega dvorca igrajo otroci skoro ves dan nogomet, pri tem pa kriče, da je človeku nemogoče mirno delati. Ker se bo poleg dosedanjih poškodb na zidu, šipah in žlebovih pripetila enkrat gotovo večja nesreča, prosimo merodajne činitele, da prepovedo metanje žoge na tem prostoru. Nimamo nič proti temu, da se dijak v prostem času posveti temu športu, ampak isto naj se vrši na za to primernem prostoru, ne pa na javnem, kjer miren pasant ni varen, da mu ne prileti na lepem žoga v glavo.

—lj Promenadni koncert muzike 40. pp. Triglavskega v nedeljo 5. t. m. ob 11: v Zvezdi. Spored: 1.) Čerin: »Naša vojska«; koračnica. 2.) Fučik: »Donavske pripovedke«, valček. 3.) Mozart: »Titus«, uvertura. 4.) Parma: »Carissime amance«, 5.) Morena: »Telefunken«, potpuri. 6.) Gervais: »Lepa naša domovina«. 7.) a) Kačera: »Podarim ti srce«. b) Fall: »Magdalena«. — Dirigent: višji kapelnik dr. Jos. Čerin.

—lj »Trije mušketirji« danes še ves dan v kinu Ideal. Zlepa že ni bilo v Ljubljani za kak film tako ogromnega zanimanja kot za včerajšnji premiero »Treh mušketirjev«. Vse predstave v kinu Ideal so bile razprodane do zadnjega kotička. Občinstvo pa je bilo tudi v obilni meri deležno pričakovanih senzacij, kajti film je res prvovrsten in zlasti Douglas Fairbanks v vlogi hrabrega viteza Rolanda d' Artagnana je bil sijajen. Z ozirom na ogromno zanimanje publike za ta spored se je odločila ZKD predvajati film še danes ves dan v kinu Ideal in sicer pri predstavah ob 4. pol. 8. in 9. zvečer. — Jutri, v nedeljo, se predvaja film zadnjikat in sicer samo ob 11. dopoldne v kinu Matiči zaradi tamkaj obsežnejše dvorane. Ta spored ne sme nihče zamuditi. Film, ki je izdelan točno po istoimenskem A. Dumasovem romanu, si mora vsako brezpozorno ogledati.

—lj Pevsko društvo Ljubljana priredi v ponedeljek 6. t. m. ob 20. v stolni cerkvi sv. Nikolaja koncert z bogatim sporedom. Sodelovali bodo ravnatelj stolnega kora g.

mons. Stanko Premrl, operni tenor g. Jože Gostič in celotni društveni mešani zbor. Dirigent dr. Anton Dolinar. Vstopnice v predprodaji v trafiki hotela Union. — Koncert je bil zaradi tržaskih dogodkov dne 6. septembra odpovedan. Imena skladateljev, kakor Palestrina, Orlando Lasso, Goller, Adamič in drugi jamčijo, da bo koncert izredno zanimiv.

Danes in jutri
GODBA in PLES
v hotelu »Bellevue«
svira Jonny-jazz.

—lj Na današnjem živilskem trgu je bilo vsega dovolj, četudi je branjevske precej zeblo. Gob še ni zmanjkalo kljub ne navadnemu jesenskem mrazu; da je kupčija šla hitreje, so jih prodajale po 4 Din merica. Kostonja je čedalje več, liter po 3, 4 Din. Dovolj je bilo tudi jabolk po 3 do 6 Din kg, nekoliko manj pa grozdja od 5 do 9 Din po kakovosti. Tipični zimski jedi, zelje in repa, sta se pojavili v precejšnji množini, zelje po 4, repa po 3 Din kg. Stročjega fižola med tednom ni bilo več dobiti, danes pa ga je bilo spet dovolj, kg po 5 Din, luščene ga po 3 Din l. Nena vadno mnogo je bilo kumar, nekatere so bile tako debele kot buče, kom. od 0,25 do 1,50 Din. Seveda ni manjkalo vseh vrst zelenjave, sočivja, krompirja itd., pri katerem so cene stalne. Mnogo je bilo tudi surovega masla po 36 do 40 Din kg, dalje smetane, mehkega in trdega sira itd. Najbolj živahno je bilo pri kokoših in jajcih, pišk se je mnogo prodalo par po 35 do 50 Din, jajca so se nekoliko podražila, bilo jih je tudi nekoliko manj — po 1,50 Din komad. Bilo je tudi nekaj domačih zajcev, po 12 Din kom. — Pri mesarjih je bila prav tako živahna kupčija, meso ima pa vedno stalno ceno — govedina po 20 Din, telečje po 24. 25 itd.

—lj Zadnji termin za gledališke abonente. Opozarjamo, da se abonenti sprejemajo še ves prihodnji teden med uradnimi urami v knjigovodstvu gledališča (drama, vhod z Gradisca). Abonmaji so izredno poceni. Državni uradnik dobi že za mesečni prispevek (8 mesecev) po 23 Din galerijski sedež za obisk 20 dramskih in 18 opernih in operetnih predstav. Za srednje vrste sedež v parterju se plača 85—90 Din za isto število predstav. Za najdražji sedež v parterju plača, državni uradnik 8 krat po 100 Din. Na ta način ga stane povprečna vsaka predstava 21 Din, med tem ko je dnevna cena v drami 30 do 36 Din, v operi pa 40—46 Din. Za one, ki niso državni uradniki, je abonma samo malo dražji. Abonirajte se tore, da boste za mal denar prisostvovali vsem dramskim in muzikalnim predstavam v sezoni.

—lj Prvi komorni koncert letošnje sezone bo v petek 10. t. m. ob 20. v Filharmonični dvorani. Na koncertu nastopita čelist Pavel Grumer iz Nemčije in ruski skladatelj pianist Aleksander Čerepnin, ki je znan v vsem glasbenem svetu kot zelo plodovit skladatelj izrazito moderne smeri. Na sporedu bodo večinoma klasični komadi za čelo in klavir, nekaj bo pa tudi klavirskih skladb, med temi tri varijacije na ruske narodne pesmi, katere je napisal skladatelj Čerepnin sam. — Predprodaja vstopnic bo od ponedeljka dalje v Matični knjigarni po običajnih kencertnih cenah.

—lj Na splošni obrtni nadaljevalni šoli in strokovni za brivce, frizerje in lasničarje v Ljubljani na Vrtači se je razpredil tedenski pouk ob popoldnevih od 14. do 18. takole: ob ponedeljkah: I. razred pekov, slaščičarjev in vrtarjev ter II. in III. razred brivcev in frizerjev; ob torekih: I. in III. razred brivcev in frizerjev ter risarji (slaščičarji in vrtarji); ob sredo: pripravljalni razred, I. razred mesarjev in II. razred brivcev in frizerjev; ob četrtek: I. razred brivcev in frizerjev ter II. razred pekov slaščičarjev in vrtarjev.

—lj Štepanjski fantje in dekleta prirede v nedeljo dne 5. t. m. ob 4. popoldne vinskogratvev v sokolski telovadnici v Štepanji vasi. Vsi prijatelji Štepanjcev vabljeno in dobrodošli.

—lj Privatna plesna šola »Jenka«. Pouk in vpisovanje za posameznice in plesne tečaje ob 11. oktobra dalje v balkonski dvorani »Kazine« Zvezda. Oficijelna otvoritev v soboto 11. oktobra v veliki dvorani »Kazine« s plesnim večerom in revijo najnovejših plesov. Godba Merkur-Jazz-band.

—lj Citaški krožek »Vesna«. Redne vaje se zopet vršijo počenšč z dnem 6. t. m. vsak ponedeljek ob 20. uri na Drž. ženskem učiteljsku. Resljeva cesta 10. Istotam se sprejema priglasen novih članov. Začetnikom se preskrbi dobrega učitelja strokovnjaka.

—lj Danes v soboto 4. t. m. ob 20. priredi krajevni odbor Udruženja vojnih invalidov kraljevine Jugoslavije, krajevni odbor v Ljubljani, veliko invalidsko veselico pod pokroviteljstvom mestnega župana dr. Dinko Puca. Na sporedu je vojaška godba, ples, bogat srečolov, saljiva pošta itd. Ker je čisti donos te prireditve namenjen za podporo revnih vojnih žrtv, se prosi za obilen obisk.

—lj V gostilni Činkole se toči prvovrstna portugalka iz znanih goric g. Severjeve iz Kostanjevice na Dolenjskem.

—lj V zdravem telesu zdrava duša. Položite danes svoj obolus »Za zdravje otrok«. — Atena.

—lj Pri »Tičku na gričku« v nedeljo pečeni purani, krvavice i. dr. Toči se prvovrstna portugalka.

—lj Plesalka Meta Vidmarjeva, diplomirana v šoli Wigmannove, sprejema učenec od 3. do 5., Narodni dom, Bleiweisova cesta.

—lj Otvoritev plesne šole. Delavsko glasbeno društvo »Zarja« v Ljubljani otvori 5. t. m. ob 13. v dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti plesno šolo.

— Risalno orodje kupite najboljši pri FR. P. ZAJEC, optik, Ljubljana, Stari trg 9.



Novosti za damske plašče pravkar došle!
A. & E. Skaberné
Ljubljana

Iz Celja

—c Celjsko učiteljsko društvo bo imelo svoj letni občni zbor v soboto 11. oktobra ob 9. uri dopoldne v mestni osnovni šoli. Na sporedu je predavanje g. š. upr. Lapajnet »O kmetijskem pouku v osnovni šoli« iz važne društvene, stanovske in šolske zadeve.

—c Maša zadušnica za koroške borce. V celjski župni cerkvi sv. Danijela se bo brala v petek 10. oktobra ob pol 8. uri zjutraj maša zadušnica za padlimi koroškimi borci, ki so položili pred 10 leti svoje mlad življenje za blagor in svobodo domovine. Vsa celjska društva in korporacije, kakor sploh vsa tukajšnja javnost se pozivajo, da prisostvojuje maši polnoštevilo.

—c Novi celjski mestni občinski odborniki. Prošnjam bivših obč. svetnikov gg. dr. Hočvarja, Sireca, Makarja, Korena in Možine za razrešenje dolžnosti obč. svetnikov je banska uprava v Ljubljani ugodila in imenovala za njihove namestnike gg. šol. upr. Joska Bizjaka, prof. Martina Mastnaka, delavca I. Požuna, trgovca Josipa Borlaka ml. in oskrbnika J. Skaleta. Ob enem pa je banska uprava po lastni uvidenosti razrešila dolžnosti obč. svetnika tudi g. Josipa Zumra, gostilničarja na Glavnem trgu in imenovala za njegovega namestnika g. Franca Leskovska, trgovca na Kralja Petra cesti. Od vseh, ki so zaprosili za razrešenje, ni bilo ugodeno samo prošnji g. upravitelja Ivana Prekoršaka.

—c Seja celjskega mestnega občinskega sveta bo sklicana v najkrajšem času in bo na njej izpolnjeni posamezni odseki občinskega sveta, ki doslej zaradi okrnjenosti niso mogli redno ali pa sploh ne delovati. Na tej seji bodo novo imenovani obč. svetniki tudi zaprišejeni.

—c Dežurno lekarniško službo v Celju ima od danes do vključno petka 10. oktobra lekarna »Pri orlu« na Glavnem trgu.

—c Iz celjske obrtne nadaljevalne šole. Obrtno nadaljevalna šola v Celju bo pričela letošnje šolsko leto jutri v nedeljo 5. t. m. Vsi lanskaj vajenci in vajenke, ki še niso oproščeni, in pa novinci ter novinke naj se zberejo jutri zjutraj v mestni osnovni šoli in naj prinesejo s seboj zadnje šolsko naznanilo. Obrtni naraščaj bo ob tej priliki razdeljen v 12 razredov, ob enem pa se bodo takoj pričeli tudi sprejemni izpiti za novince. Kdor bo preizkušnjo prestal z dobrim uspehom, lahko takoj prestopi v I. razred, dočim bodo ostali slabše ocenjeni v pripravnici. Učenci s 3. razredi srednje šole prestopijo takoj v II. razred. Mesečna ukovina znaša 20 Din, za vseh 7 šolskih mesecev, torej skupno 140 Din.

Sokol

—lj Sokolsko društvo »Ljubljana IV.« naznanja članstvu, da prične z redno telovadbo dne 6. t. m. v telovadnici šole na Prulah in sicer: člani ponedeljek, sredo in petek ob 20. do 21. ure, članice v torek in četrtek ob 20. do 21. ure, za moški naraščaj: ponedeljek, sredo in petek ob 18.30 do 19.30 ure; ženski naraščaj: torek in četrtek ob 19. do 20. ure; moška deca: ponedeljek in petek ob 17.30 do 18.30 ure in ženska deca: torek in četrtek ob 18. do 19. ure.

—lj Sokol kraljevine Jugoslavije Gorje pri Bledu priredi dne 5. oktobra svoj prvi telovadni nastop združen z veliko veselico v Vintgarju. Vsi prijatelji se vljudno vabijo, da s svojo udeležbo podprejo društvo in mu pomagajo k napredku. Uprava.

—lj Radovljica. Sokolsko gledališče v Radovljici ponovi v nedeljo, dne 5. t. m. ob pol 16. uri burko »Dol z močmi«.

—lj Profesorjeva razstresenost. Profesor na kolodvoru pred poštnim nabiralnikom: Sam vrag vedi, kaj je to! Vrgel sem v tale zabojček že 5 Din, pa še ni bilo nobenega koščka čokolade iz njega.

V HOTELU — Gospod plačilni, kaj pa je z vami, da niste obriti?

— Brado sem si pustil rasti, gospod šef.

— To lahko storite doma, v službi pa morate biti obriti.

Težka umetnost. »Kiparstvo mora biti strašno težka umetnost, si mislim.« — »Nikakor ne, gospodična, vzeti vam je treba le dleto in kos marmorja ter odklesati ves marmor, kolikor ga ne potrebujete.«

Polkovnik Lawrence — nekronani kralj

Mož, ki je mnogo pripomogel, da so zavezniške države v svetovni vojni zmagale



Skoro pri vsakem uporu ali oboroženem konfliktu v Orientu, ki bi mogel biti v interesu Anglije, velja od konca svetovne vojne v obeh poznalcev razmer v Orientu za glavnega iniciatorja angleški letalski polkovnik T. E. Lawrence. Ta mož pa velja tudi v Angliji za enega glavnih povzročiteljev njene zmage v svetovni vojni, kar za zdostuje, da ga sovražno vsi, ki sovražijo tudi Anglijo. Dozdevno važna vloga, katero igra Lawrence še vedno v vojaško-političnih zadevah Orienta se pa razlaga tudi z važno vlogo, ki jo je igral na protiturškem sektorju svetovne vojne. S polkovnikom Lawrence se peča podrobno g. W. Morey. On pripoveduje, kako je 26-letni častnik angleškega generalnega štaba v Kahiru Lawrence l. 1926 spoznal, da more biti vojna za Anglijo in zavezniške države vohče uspešno končana samo s pomočjo Arabcev, ki so se hoteli otresti turškega jarma. Lawrence je bil že takrat dober poznavalec Arabcev, arabščine in taktike orientalske vojne. Angleško vrhovno poveljstvo mu je dalo proste roke in tako je začel operirati v tesnem kontaktu z vodjo arabske ustaje s sedanjim kraljem Iraka Faisalom. To vojno je srečno privedel do konca in kot zmagovalc je vkorakal v zasedeno arabsko prestolnico Damask.

Burno življenje

Življenje polkovnika Lawrence spominja na napet pustolovski roman. Studiral je na oxfordski univerzi in v bližnjem orientu arheologijo, v začetku svetovne vojne se je pa prijavil v angleško armado, pa so ga kot nesposobnega zavrnili. Šele pozneje mu je pripomoglo znanje arabščine, da so ga sprejeli v ženski štab v Kahiru. Dve leti je genijalno vodil arabsko vojno in storil je za Anglijo najmanj toliko kot angleško armadno poveljstvo. Morey je videl Lawrence prvič 1917 v Kahiru, oblečenega v belo arabsko haljo in s pokrivalom, kakršno nosi hedžaski princ. Drugič ga je videl v uniformi navadnega angleškega vojaka. Hedžasko oblečeno je nosil iz diplomatskih razlogov. Častniške uniforme z odklikovanji pa ni nosil nikoli. Bil je vedno miren, nikjer in nikomur se ni vsiljeval. O sebi ali o svojem delovanju ga ni slišal nihče govoriti. V svojem delu se ni dal motiti niti vojaškim predpisom, niti slavočepju.

Užaljeno samoljubje

Lawrence je dobil od angleškega vrhovnega poveljstva absolutno polno močje za sklepanje pogodb z Arabci med njihovo ustajo proti Turkom. Po zmagi arabske ustaje je bil Lawrence v angleški mirovni delegaciji v Versaillesu, pozneje je pa postal član posebne komisije za bližnji Orient. Ko Sirija ni prišla pod kralja Faisala, kakor je bil

obljubil Lawrence, temveč pod Francijo, je Lawrence izginil iz javnosti. Od takrat se ne ve točno, kaj je z njim, ali služi v letalskem zboru v Indiji ali pa organizira v Orientu ustaje. Leta 1919 je opisal svoje pustolovščine in izkušnje na mirovni konferenci v posebni knjigi, ki jo je pa izdal samo v osmih izvodih. Angleška vlada mu je ponujala razna visoka mesta v državni službi in tudi plemstvo, toda vse je hvaležno odklonil. Obdržal si je samo čin polkovnika.

Lawrence reši položaj

Cim je izbruhnila svetovna vojna, je začela angleška diplomacija razmišljati, kako bi izrabila nemire med Arabci za obrambo Sueškega preliva. Revolucionarni pokret med Arabci kot posledico turškega pritiska so vodila že od l. 1908. tajna arabska društva. Pred vstopom Turčije v svetovno vojno je obljudil angleški zastopnik v Kairu velikemu šerifu Huseinu pomoč Anglije pri izvojevanju neodvisnosti Arabije. Dvomi arabskih tajnih društev o iskrenosti teh obljub in o resničnosti arabsko-turških sporov pričajo o težavah, katere je moral Lawrence premagati, da izrabljal arabsko ustajo za interese zavezniških držav. L. 1916. je zasnoval v Jeddi ob Rdečem morju s Huseinovim sinom Abdulahom načrte arabskega vojnega pohoda proti Turkom. Bilo je nujno potrebno, da bi Anglija podpirala Arabce z denarjem in odrezala hedžasko železnico, po kateri so pošiljali Turki neprestano nove čete v Medino. Nekatera arabska plemena so že grozila, da se bodo borila na strani Turkov. Tedaj se je napotil Lawrence naravnost od svoje pisalne mize v Kahiru v arabsko zemljo k drugemu Huseinovemu sinu Faisanu, ki ni imel denarja, pa tudi orožja in živil mu iz Meke in Kahire niso poslali dovolj. Lawrence je potoval na velblodih tri dni in tri noči ob velikem pomanjkanju živil in vode. Vrnil se je v Kahiru in pregovoril armadno poveljstvo, da je poslalo Faisanu na pomoč topništvo in izkušene častnike generalnega štaba. Potem se je napotil drugič k Faisanu ter izposloval, da je poslala angleška mornarica pet vojnih ladij v obrambo Faisanovega taborišča Jenhu ob Rdečem morju. Tam so bili Turki s pomočjo angleških ladij poraženi. Lawrence pravi, da je pomnila že ta bitka poraz Turkov v Palestini. Faisal je krenil potem s svojo, 10.000 mož broječo vojsko proti turški trdnjavi Veihu, katero je s pomočjo angleškega brodograja zasedel.

Krvno pobratimstvo

Ta čas sta postala Lawrence in Faisan po starem arabskem običaju pretoka krvi krvna brata. S tem je bil Lawrencevo stališče med Arabci zelo utrdjeno. Začel se je oblaščiti in vesti kot hedžaski princ. Tudi kadar je bil v Kahiru na dopustu, je nastopal tako, da Arabci niso mogli domnevati, da se med svojimi rojaki samuje, da se je z njihovim poglavarjem krvno pobratil. Faisal je pridobil po teh uspehih na svojo stran vsa arabska plemena za vojno proti Turčiji. Lawrence ni hotel ponovno zasedeti Medine in okoliških mest, pač bi bil pa rad prisilil Turke k prenevanju strategičnega pomena teh mest v njihovih rokah. Ni hotel torej porušiti hedžaske železnice, temveč je nameraval Turke odvrti od koncentracije vojske proti nim krajem, katere je smatral za važne v arabskih vojnih operacijah. Lawrence, ki govori gladko vse arabske dialekte, je letal večkrat preoblečen v Arabca daleč v ozemlje, kjer je gospodarila turška vojska in prinašal je informacije, na podlagi katerih so Arabci uspešno napadali Turke.

Uspešno prodiranje

Lawrence je dosegel svoj namen. Turki so zbrali vse svoje sile na jugu,

Lawrence je pa udaril v maju 1917 z arabskimi četami v Sirijo, oddaljeno 1000 kilometrov od njegove dotedanje operacijske baze. Boj proti pustinski, peščenim viharjem, vročini, mušcam ter pomanjkanju vode in živil je bil neprimerno težji kakor proti Turkom. Navzlic temu je pa Lawrence neprestano napadal turške prednje straže, rušil mostove in železniške proge in vznemirjal turško vojsko tako, da ni prišla do sapa. Pridruževala so se mu vedno nova arabska plemena in v dveh mesecih je narasla njegova vojska od 700 na 2000, ujetnikov je pa imel že 700. Iz Akabe je krenil v Kairo, kjer je zahteval od novega poveljnika generala Allenbyja 200.000 funtov šterlingov in zadostno množino orožja, da bi mogel s pomočjo vzhodnosirskih arabskih plemen operirati proti takratni močni poziciji Turkov, Jeruzalemu. Opustil je neprikladno taborišče Veih in poslal Faisala z njegovo vojsko v Palestino, da bi prodiral tam skupno z Allenbyjem. Pridobil je za ta načrt Allenbyja, Huseina in Faisala samega je bilo zelo težko.

Visoko cenjena glava

Ta čas je Lawrence neprestano držal Turke z bombardiranjem iz zraka in rušenjem železniških prog. Izborbo je bilo organizirano v arabski vojski vohunstvo; vohuni so bili večinoma ujeti ali pa pobegli turški častniki. Allenby je hotel navaliti proti severu in proti železniški progi Gaza-Berieba, Lawrence pa proti železniškemu križišču Jeruzalem-Damask-Medina. Ni pa vedel, kako ga bo pri tem podpirala Allenbyeva vojska. Ta načrt so pa odložili za leto dni, ker bi zahteval od arabske vojske preveč žrtve in Lawrence je odšel z nekaterimi izbranimi častniki v turško taborišče po informacije za obkoljenje Turkov od zadaj v trenutku frontalnega napada Allenbyjeve armade. Turki so pa prišli vohunom na sled in Lawrence je moral gledati, kako so nekaj njegovih pomočnikov ustrelili. Kmalu je Jeruzalem padel in Turki so razpisali 200.000 funtov na Lawrenceovo glavo.

Zmaga

Pozneje je bilo sklenjeno, da bosta Allenby in Lawrence nadaljevala pohod, da se znova združita ob Mrtvem morju. Faisalov glavni stan bi pa prenesli iz Akabe v Jeriho, če bi ga bilo mogoče preskrbovati. Po ostri zimi je vrhovno poveljstvo sklenilo napasti Damask. Faisal je ta čas zasedel mesto Maan in hotel se je udeležiti obleganja Damaska. V aprilu 1918 so angleške čete prikinile železniško zvezo z Medino, ki se je kmalu udala. Faisal je dobil po razpustu angleškega velblodnega zbora 3000 velblodov, katere je sprejel vse srečen kot jamstvo svoje bodoče zmage. Allenbyju se je posrečilo preplesti Turke, da so mislili, da zbira svoje čete v dolini Jordana. Lawrence je s svojimi Arabci Turke zadrževal tam, navalil je na Aman, da odvrne njihovo pozornost od glavnega namena. Zasedel je mesto Dery in porušil železniško progo, dočim se je Allenby pripravil napasti Damask, ki je bil najmočnejša postojanka Turkov, obenem pa zveza s Carigradom in Nemčijo. Lawrence je zasedel južni del železniške proge in s svojimi aeroplani je ustavil en turški armadni zbor. V borbi za Damask v septembru 1918 so bili Turki v splošnem že pasivni. Njihova vojska je bila demoralizirana. Allenby je vkorakal v Damask z angleškimi, avstralskimi in indijskimi vojniki ter francoskim oddelkom. Lawrence, Faisal in poglavar arabskega plemena Auda so pa prodrli v mesto z Arabci. Prebivalstvo je bilo nepopisno srečno, da je bilo rešeno turškega jarma.

Vojna na bližnjem vzhodu je bila končana uspešno za zavezniške države in velik del zaslug si je pridobil nekro-

Mark Twain:

Moj tast

Zelo mučna je zavest, da moramo končati življenje na večalih. Tak nič kaj prijeten izgled sem imel tudi jaz.

Ze kot deček sem padel v reko Mississippi, pa sem se srečno rešil in sosed Gilmore mi je dejal z iskreno radostjo: To je bilo pametno! Kdor je rojen za večala, ne pogine v vodi.

Pozneje sem padel še večkrat v vodo, zdaj v Mississippi, zdaj v Missouri, toda vedno sem se srečno skobacal na suho. In tako bo menda res, da konec, ki me čaka, ne more biti drugačen kakor — vrv.

Sklenil sem pri najbližjem »padencu« v vodo, seveda ne samo v mislih — posvetiti se popolnoma — »vodcu«. Ne smete pa misliti, da postanem član abstinentnega društva, ne — mornar bom.

Moj sklep kar ni hotel ugajati mojemu očetu. Z dušo in telesom se mu je upiral, jaz sem pa sklenil na lastno pest doseči svoj cilj. In sklenil sem pogrebniti z doma.

No, kar sklenem, tudi storim. Res sem pobegnil z doma in ustavil sem se šele v Newyorku. Tu sem nameraval dobiti službo. Dobil je pa nisem — kar se v življenju večkrat pripeti, — in tako sem postal vajenec v neki tiskarni.

To delo me je zanimalo.

Ko sem pa srečal nekega dne znanca, mi je postalo tesno pri srcu in lotilo se me je tako silno domotožje, da sem jo mahnil naravnost domov. Mado se mi je tako, da nisem imel niti toliko časa, da bi bil dobro premislil, kaj prav za prav počenjam, in že sem bil pri roditeljih. Toda sčasoma so se začeli tudi oni strinjati z mojim »vodnim načrtom«. Postal sem torej mornarski vajenec in kot tak sem moral večkrat »sondirati« vodo.

Kričal sem: »Mark Twain!« (t. j. označi si svoje: dve globini vode). In mislil sem si: bogme, to bi bilo prikladno ime zame. Zavrgel sem torej svoje staro ime in obdržal z, s katerim sem še zdaj docela zadovoljen.

Toda moja mornariška idila se je razblinila v nič. Stopil sem v bojne vrste konfederatov, pa sem jih moral zapustiti.

Potem sem dobil službo privatnega tajnika pri svojem bratu. Pripominjam, da je bil moj brat malo večji gospod kakor jaz, kajti bil je guverner države Nevada.

Ker kot tajnik nisem imel nobenega dela, sem sklenil ubijati čas s čemurkoli, samo da bi mi ne bilo treba zdehati. Začel sem torej pisateljati. Prečital sem prve umotvorje v krožku prijateljev, ki so mi svetovali, naj jih kje obelodanim. Storiš sem tako. Začel sem prirediti predavanja, ki so se mi posrečila. Pot, ki naj bi me vodila

skozi življenje, je bila določena: postal sem pisatelj.

V svojem 2. letu sem napravil veliko neumnost. Res da ni bila ne prva, ne zadnja v mojem življenju, toda tako neumnost, ki se je končala kakor vse, kar počnem, zame srečno: zaljubil sem se. Da, zaljubil sem se in celo oženiti sem se hotel. Ker je pa jasno, da potrebujeta zakonca poleg ljubezni tudi stanovanje, a jaz se s takimi prazničnimi rečmi ne ukvarjam, sem naprosil svojega bodočega tasta, naj nam izvoli poiskati stanovanje v Buffalu. Nasmehnil se je. Čez nekaj dni sem ga srečal in povedal mi je, da je že našel stanovanje, kakršno je njemu všeč, in da naj grem pogledat.

Čemu neki? — sem ugovarjal, — če je tebi všeč, ni treba, da bi ga hodil gledat, ker bo gotovo tudi meni ugajalo. — In s tem sva se razšla.

Na dan moje svatbe, že dokaj pozno po večerji, sem vstal prvi od mize in dejal svatom: Dame in gospodje! Čas je že, da se razidemo. Gospod tast, povej mi, prosim, kje bova z ženko domovala.

Takoj vama pokažem stanovanje, draga moja otroka. S kočijo vaju odpeljem tja.

Toda svatje so zaklicali v en glas: Spremimo mlada! Vsi ju spremimo! — Hvala lepa! — sem dejal. (Pri tem sem jih pošiljal na dno pekla). — Naj bo, toda samo pod pogojem, da

se potem kmalu izgubite.

Potem sem dvignil drago ženico v naročje in jo odnesel po stopnicah dol. Pred hišo je že čakala kočija. S tasto, ženko in mojim najboljšim prijateljem Raley-Robom smo sedli v eno kočijo, v druge kočije so pa sedli svatje in hajdi v novo stanovanje.

Peljali smo se že dolgo, pa nisem ničesar opazil, kajti pečal sem se s svojo milo ženico. Končno se mi je pa zazdela pot predolga.

Gospod tast: za boga... — sem kričal, — kaj še nismo doma?

Še malo potrpi, sinko moj (in nekam čudno se je nasmehnil) takoj bomo tam.

Toda ta »tako« se je vlekel neskončno dolgo.

Tastek, nisem mislil, da nama najameš stanovanje na kmetih. Saj bi se bilo dalo najti kaj prikladnega tudi v Buffalu.

Toda on se je samo smehljaj.

Saj smo takoj tam! — Zašepetal je nekaj kočijažu in kočija se je ustavila.

Izstopili smo. Gospodinja Johnsonova nam je prišla naproti in nas odvedla v stanovanje. V hipu, ko sem vstopil, mi je postalo vse jasno in strahno sem se začudil.

Čuješ, pa... pravim mr. Sleen (tako se piše moj tast). — Zdi se mi, da s teboj nekaj ni v redu, da si mi najel tako razkošno stanovanje.

Če se lasje svetijo kot svila



nani arabski kralj Lawrence, ki je lastnoročno pognal v zrak 23 vojaških vlakov, 19 mostov in 50 železnih prog.

Živ ali mrtev

Blizu Saarbrückena so potegnili iz reke truplo neznanega mladeniča. Ker niso mogli dognati, kdo je, so položili truplo v mrtvašnico in objavili opis v novinah s pozivom, naj se oni, ki utopljeno poznajo, zglašajo na policiji. Drugi dan se je zglašil neki Schwaab, ki je spoznal v utopljenca svojega pogrešnega sina. Po obdukaciji so izročili truplo nesrečnega fanta očetu, ki je poskrbel za dostojen pogreb. Dan po pogrebu je bilo pa skoro na istem kraju potegnjeno iz vode truplo drugega mladeniča in zopet so objavili opis v novinah. Ta opis se je pa še bolj ujemal s Schwaabovim sinom kakor prvi in takoj je šel oče pogledat v mrtvašnico. Lahko si mislimo njegovo grozo, ko je spoznal v truplu svojega sina. Istega dne se je prijavil tudi oče prvega utopljenca, Werner po imenu, in ko so truplo odkopali, je spoznal v njem svojega sina.

Oba utopljenca so pokopali, očetu pa izdali mrljske liste. Čez nekaj tednov je pa Wernerja presenčil poset njegovega sina v trenutku, ko se je vrnil s pokopališča, kjer je položil na sinov grob sopek cvetja. Deček je bil odpoval brez vednosti roditeljev v drugo mesto, kjer ga je policija zaradi nekega prestopka zadržala. Iz strahu pred očetom se ni hotel vrniti domov in šele ko mu je predla trda, je sklenil prositi očeta odpuščanja. V Saarbrückenu mu je oče preskrbel službo in ko se je prijavil v bolniški blagajni, so prišli na to, da so izplačali njegove mu očetu zanj pogrebne stroške. Ker je bilo jasno, da dotični zavarovanec ni umrl, je zahtevala bolniška blagajna povračilo pogrebnih stroškov. Stari Werner je pa ugovarjal, češ, da mora pogrebne stroške povrniti mesto, ker je bilo on dolžno pokopati neznanega utopljenca na svoje stroške. Mesto je pa ugovarjalo, da bi bilo to storilo, če bi ne bil Werner zahteval, naj mu truplo izroče.

Dočim so se prepirali, kdo naj po-

vrne pogrebne stroške, so mladega Wernerja odpustili iz službe in kot brezposelni je hotel dobiti podporo. V ta namen je pa potreboval legitimacijo, katere pa mu na magistratu niso hoteli dati, češ, da je po uradnih aktih že mrtev. Fant se je skliceval na to, da ni kriv, da so ga oblasti proglasile za mrtvega in da je davčni urad zahteval od njega, naj plača davke, čeprav je bil za druge urade že mrtev. Ti argumenti mu pa niso nič pomagali, legitimacije ni dobil, podpore za brezposelnost tudi ne, pač so mu pa svetovali, naj se uradnim potom proglasi za živega.

Narod, ki ljubi smrt

Clemenceaujev tajnik Jean Martet je izdal knjigo o svojih pogovorih s slavnim francoskim državnikom. Nekeč je govoril Clemenceau o Nemcih in njihovem razmerju do Francozov. Na vprašanje, zakaj misli, da od Nemcev ni mogoče pričakovati nič dobrega, je Clemenceau odgovoril:

»Zato, ker so Nemci tak narod — kako bi vam to povedal? Drugi narodi, Francozi in Angleži, so sposobni napraviti velike neumnosti in spraviti svet iz tira, če sledijo svojim nagonom. Imajo pa to dobro lastnost, da ohranijo človeški značaj. Človek je ustvarjen tako, da ima rad življenje. Samo Nemci so v tem pogledu izjema. V duši Nemca, v nemški umetniški inspiraciji, v duševnem svetu in v literaturi nalatimo povsod na pomanjkanje razumevanja za lenote življenja. Nasprotno pa vidimo povsod bolesto in fanatično hrepenenje po smrti. Kar čitajte nemške pesnike — povsod najdemo smrt. Nemcem je smrt prava fiksna ideja.«

Uspeh.

Kaj nisi imel še nobenega uspeha v življenju?

— Sem. Dvakrat sem bil z uspehom cepljen.

Čuden avtomobilist.

— Zakaj so te zaprli?

— Ker sem vozil z avtomobilom prepočasno.

— Reči hočeš, prehitro.

— Ne, prepočasno — lastnik avtomobila me je namreč dohitel.

— Zakaj, sinko moj? — je vprašal tast in se znova nekam čudno nasmehnil.

Kako zakaj! To stane mnogo denarja, a jaz ga ne bom imel toliko, da bi plačeval najemnine. Ali bi mi ne mogel nekaj posoditi?

— No, če je tako, pa naj bo.

Prijel sem ženko pod roko in ji pokazal vse sobe.

— To je zelo razkošno, — je dejala začudeno.

— No, no, zate ni nič predrago, — sem ji napravil poklon.

Ko sva se vrnila in ko so svatje s tasto vred odšli, sem vzel ženko v naročje in že sem jo hotel poljubiti, ko sem zagledal na mizi list papirja. Izpustil sem ženko in stopil k mizi. Čital sem: Darilna pogodba, po kateri mi daruje gospod Sleen, moj mili tast, celo hišo z vsem, kar je v nji.

Moral sem gledati zelo bedasto na listino, kajti ženka je počila v smeh. Prijela me je za roko in me potegnila k oknu.

Poglej tja! — je dejala in mi pokazala hišo na drugi strani ceste.

— Naj me vrag vzame, če ni to hiša mojega tasta! — sem vzklisknil.

Naši hiši sta si stali nasproti, pa smo se vlačili po večerji skoro tri ure predno smo prispeli iz ene v drugo.

No, kaj čuda, če postane človek pri takem tistu humoristi!

Problemi moderne arhitekture in arhitekta

Kakšna bode oprema v naših stanovanjih



Ljubljana, 4. oktobra.

Danes pričujemo k naši anketi »Problemi moderne arhitekture in arhitekta« odgovor gosp. inž. vrh. Omahna:

Danes govorimo lahko v mednarodni arhitekturi že o povsem drugih problemih kot smo pred nekaj leti.

Takrat je namreč doživela arhitektura svoj boljševizem, eno največjih svojih revolucij, katere veličino pojmuje prav za prav šele danes, ko je že deloma za nami. Prekinila je z vso tradicijo pa tudi z zgodovino. Nova tehnična sredstva, nova socialna vprašanja so ji upravičevala ta korak. Rešitve je zahtevalo nebroj problemov, predvsem ustvaritev primerne stavbe za novo družbo in novo dobo. Nakoga je postala s tem internacionalna.

Naravno, da je tudi ta revolucija kot vse druge kategorično obračunala z vsem obstoječim, posledica da smo padli na izhodnice — na ničlo pa je le naraven razpad vseh velikih perturbacij. Začeli smo popolnoma znova. Treba je bilo ustvariti najprej temelje: proučevanje in raziskovanje novih tehničnih sredstev, poglobitev v njih bistvo in lastnost — vse nebrojtev pridobitev so napravile iz arhitekta le konstruktora, misleca in organizatorja. Vse današnje stavbe so radi tega videti, kot da so zgrajene na temelju golega razuma in da so v svoji organizaciji funkcij in matematični preračunosti zgolj stanovanjski stroji. Arhitekti so postali inženjerji.

Vse te pridobitve so današnjemu človeku neobhodno potrebne, toda neobhodno potrebne le za golo življenje.

Tu se pričinja konsolidacija in z njo novi problemi.

Razvoj vseh stvari ima le eno naravno pot.

Spravili smo človeka pod lasten krov, kjer lahko udobno živi, je in spi — to je bilo zaenkrat tudi najvažnejše. Danes pa je čas, da pomislimo, da ta človek tudi misli, da tudi duševno živi, da hoče stvari, ki mu služijo v razvedrilu in da zahteva, da se ga izloči iz okvira splošnosti in se ga postavi v krog mislečega in svobodnega bitja.

To dejstvo tvori nove probleme, katerih rešitev bo tvorila prehod iz stanovanjskega stroja k arhitekturi.

Zanimalo nas bo predvsem vprašanje, kako se je razvijala oprema stanovanj od takrat, ko smo s tradicijo prelomili, pa do sedaj. Tudi tu so postali arhitekti inženjerji in šli prav isto pot kot njih tova-

riši. Najglavnejša pažnja se je polagala pri opremitvi zlasti na vse pridobitve moderne tehnike in higijene. Vse naj do skrajnosti služi človeku in njegovi udobnosti: prišlo smo tako do čistih tehniških rešitev stanovanj s kovinastim mobiljarom, praznimi svetlimi ali steklenimi stenami, širokimi svetlimi okni, novimi tlemi, novimi pečmi, skratka, ves dosedanj običajni material se je v službi človeka temeljito izmenjal. So to rešitve, ki jih označujemo kot tehnično-smotrene opreme stanovanj.

Lahko trdimo, da smo prišli tu prej na pot k arhitekturi kot v stavbarstvu, ker smo tu bližje človeku in njegovi duši. Jasno pa je tudi, da je tehnična rešitev dala temelj bodoči novi arhitekturi, ki bo močno uplivala po nji.

Da zahteva človek od stanovanja več kot le kritje golih življenjskih potreb, je jasno. Tudi je človeško življenje tesno zvezano z umetnostjo, saj ni umetnost nič drugega kot individualni izraz prostosti in osebnega okusa. V tem edinem pa čuti človek veličino človečanstva.

Nastal je tako preobrat, s katerim je pričela prihajati zopet arhitektura na površje in danes imamo glede stanovanjske opreme močno strujo, ki deluje na umetniško-udobni opremitvi stanovanja. S tehniško-smotreno pa sta sklenili kompromis: kjer človek dela, naj bo tehniško smotrena oprema, kjer človek živi svoje življenje — umetniško udobna.

Pri nas teh potov ne čutimo dosti, ker so te vrste opreme le logične notranje rešitve modernih stavb. In kadar bomo pri nas tako srečni in tako moderni kot drugod, bo tudi naša notranja oprema — mu primernejša in sodobnejša.

Takrat bomo tudi mi lahko drugače govorili o problemih naše sodobne arhitekture.

Nagrajena marljivost.

— Knjigovodji povišajte plačo za 500 Din, — naroči šef prokuristu. — Ko sem prišel davi v pisarno, so stali vsi pri oknu in gledali aeroplan. samo on je marljivo delal.

Prokurist obvesti knjigovodjo o povišanju plače in mu pove tudi vzrok. — Tako? Davi je letal nad hišo aeroplan?

— Kaj ga niste videli? — Ne. Pisal sem baš pismo svoji prijateljici.

Bil je bogat bankir Brock, ki je zbiral zlasti zgodovinske znamenitosti. stare mize, stare naslanjače in stare srinje iz dobe Henrika IV.

Gavotte ga je pa v tej strasti navdušeno podpiral. Nekega dne mu je dejal: — Srinjino iz dobe Henrika IV. iščete? Vem za eno. Krasna. Čudovita. edinstvena je! Ima jo neki markiz v predmestju Saint-Germain, ki potrebuje denar, pa bi se rad iznebil te znamenitosti. Ta skrinja je nedvomno velike zgodovinske vrednosti. Če ste pripravljeni žrtvovati nekaj stotakov, upam, da bi se nama posrečilo dobiti jo.

— No, dal bi največ 20.000 frankov. — je dejal Brock.

— Za 20.000 frankov upam, da bi jo mogla dobiti. — je menil Gavotte.

In še istega dne se je mizar-starihar lotil dela. Kupil je staro, črveno in trško kad. Les za starinsko skrinjo je bil torej tu. Ostregel ga je, namazal z rjavkasto tekočino in zgledil, potem je odkril ali odrgnil tu in tam rob, posušil skrinjo s prahom in napravil končno v nji nebroj luknjic, kakor da so jo razjedli črvi. Namesto črvov je natresel v luknjice svinčenih kroglic.

Brock se je že veselil imenitne kupčije. Večkrat je prišel vprašat Gavotta, kako daleč je že z baratanjem.

— Kako pa kaj naša skrinja? Se je vaš markiz že odločil?

A Gavotte se je vedno odgovarjal: — Potprite, gospod Brock! Ta moj markiz bi rad izbil čim več iz svoje skrinje. Pomislite, da je skrinja rodbin-

Nebo v oktobru

Solnce se pomika v oktobru pod nebesni ekvator, obenem se pa krči dan. V oktobru se skrči dan za 1 uro 52 minut. V prvi polovici oktobra je solnce v znamenju Tehtnice, 24. oktobra pa preide v znamenje Škorpiona. 21. oktobra nastane popolni solnični mrk, ki se pa pri nas ne bo videl. Videli ga bodo v vzhodnem delu Avstralije, v južni polovici Tihga oceana in v južnem delu Južne Amerike.

Luna je v začetku oktobra nizko pod nebesnim ekvatorjem, h kateremu se vrača in ga prekorači 7. oktobra. Najvišjo lego nad njim doseže 14. oktobra, potem se pa vrača, prekorači ekvator 20. oktobra in doseže najnižjo lego pod njim 26. oktobra. Lunine faze bodo: Ščip 7. oktobra ob 19.56, zadnji krajec 15. oktobra ob 6.12, mlaj 21. oktobra ob 22.48 in prvi krajec 29. oktobra ob 10.22. 7. oktobra nastane delni lunin mrk, ki se bo videl tudi pri nas, če bo jasno. Mrk se prične kmalu po solničnem zahodu in konča po 21. uri.

Planeti: Merkur se bo videl v prvi polovici oktobra na jutranjem nebu, ker doseže 7. oktobra največjo kotno razdaljo od sonca.

Venera preide zdaj iz sozvezdja Tehtnice v sozvezdje Škorpiona in se vidi na jugozapadnem nebu kmalu po solničnem zahodu. 24. oktobra zvečer se bo pomikala približno 5 svojih premerov severo od Venera luna. Tega dne doseže Venera največji sijaj, tako da bo 12 krat svetlejša od najsvetlejših stalnic Siriusa. Venera bo tako svetla, da bo metala njena svetloba senco.

Mars je zdaj na meji med Dvojčki in Rakom ter se počasi približuje zemlji. 15. oktobra se bo pomikal nekoliko proti severu od Marsa luna. Od 23. do 30. oktobra bo Mars blizu stalnice Eta v sozvezdju Raka.

Jupiter je v sozvezdju Dvojčkov in se vidi na vzhodnem nebu pozno zvečer.

Saturn je v sozvezdju Strelca in zahaja okrog 21. Zdaj je že nizko nad obzorjem in zato ga je težko opazovati.

Uran je v sozvezdju Rima in 7. oktobra bo v opoziciji s solncem.

Neptun je v sozvezdju Leva in vzhaja po polnoči.

Meteorji. Od 16. do 26. oktobra bo v akciji roj Orionid z radiantom v severnem delu Oriona blizu stalnice η. Ta roj je v zvezi s Halleyevim kometom, katerega pot preseka zemlja dvakrat v letu, začetkom maja in v oktobru. Majski roj ima radiat v Vodnarju. Letos se bodo meteorji zelo dobro videli, seveda če bo nebo jasno.

Legi zvezdnega firmamenta v začetku oktobra ob 22. sredi oktobra ob 21. in koncem oktobra ob 20. Na severovzhodu vzhajajo Dvojčki, dalje proti vzhodu je Bik, nad njim pa Perzeus in Kočijaž. Na jugovzhodu blizu obzorja je Kit, nad njim pa Oven in Andromeda, v Zenitu pa Kasiopeja. Na jugu tik nad obzorjem stoji Južne Ribe, nad njimi pa Vodnar in Pegaz. Na zapadu se približujeta obzorju Kozorožec in Orel, nad njima stoji Labod, na zapadu tik nad obzorjem se vidi Gado-nožec, nad njim Herkules in nad tem Lira. Na severozapadu zahaja Bootes, na severu tik nad obzorjem je pa Velika Medvedica.

Pozor! **Trije mušketirji** danes še ves dan V KINU IDEAL ob 4., pol 8. in 9. zvečer

Pri biljardu. Gospod igra v kavarni biljard in slučajno zadene s kometcem mimoidočega gosta. Ta se razjezi, češ, za koga me pa imate?

— Za poštenega človeka, se oglesi odgovor.

— Jaz vas pa imam za osla.

Obžalujem, potem takem sva se pa oba zmotila.

skaj znamenitosti. Težko mu je ločiti se od nje. Toda zagotavljam vas, da je dobiva.

Končno, ko je delal Gavotte skrival zadnji okrasek na pristni skrinji iz dobe Henrika IV. — Izdelani v ulici Bo-livar — je sporočil Brocku, da je starinska skrinja kupljena.

Brock je takoj prispel z avtomobilom.

Mizar-umetnik ga je odvedel v svojo posebno delavnico in pokazal mu svojo umetnino, rekoč:

— Glejte čudo šestnajstega stoletja. Včeraj sem pripeljal to znamenito skrinjo v mraku in jo spravil tu, da bi je razen vas nihče ne videl. Kako vam ugaja?

Brock je bil navdušen. Še svoj dan ni videl tako krasne skrinje v slo-gu Henrika IV. Kakor vsi ljubitelji starinskih znamenitosti, je imel tudi on edino željo: čim prej odpeljati dragoceno umetnino, da bi mu je kdo ne pr-vzel.

Ko je pa hotel Gavotte poriniti skrinjo v vrata, da bi jo s šoferjem nam-zila na avtomobil, se je izkazalo, da vse v redu. Vrata so bila preozka, nikakor niso hotela pustiti skozi široko pričo dobe Henrika IV.

Nastala je mučna tišina.

Končno je razočarani Brock iren-no zamrmral:

— Toda, gospod Gavotte, pove mi, prosim, kako je to mogoče. Če gre skrinja ven, kako ste jo mogli sp-viti notri?

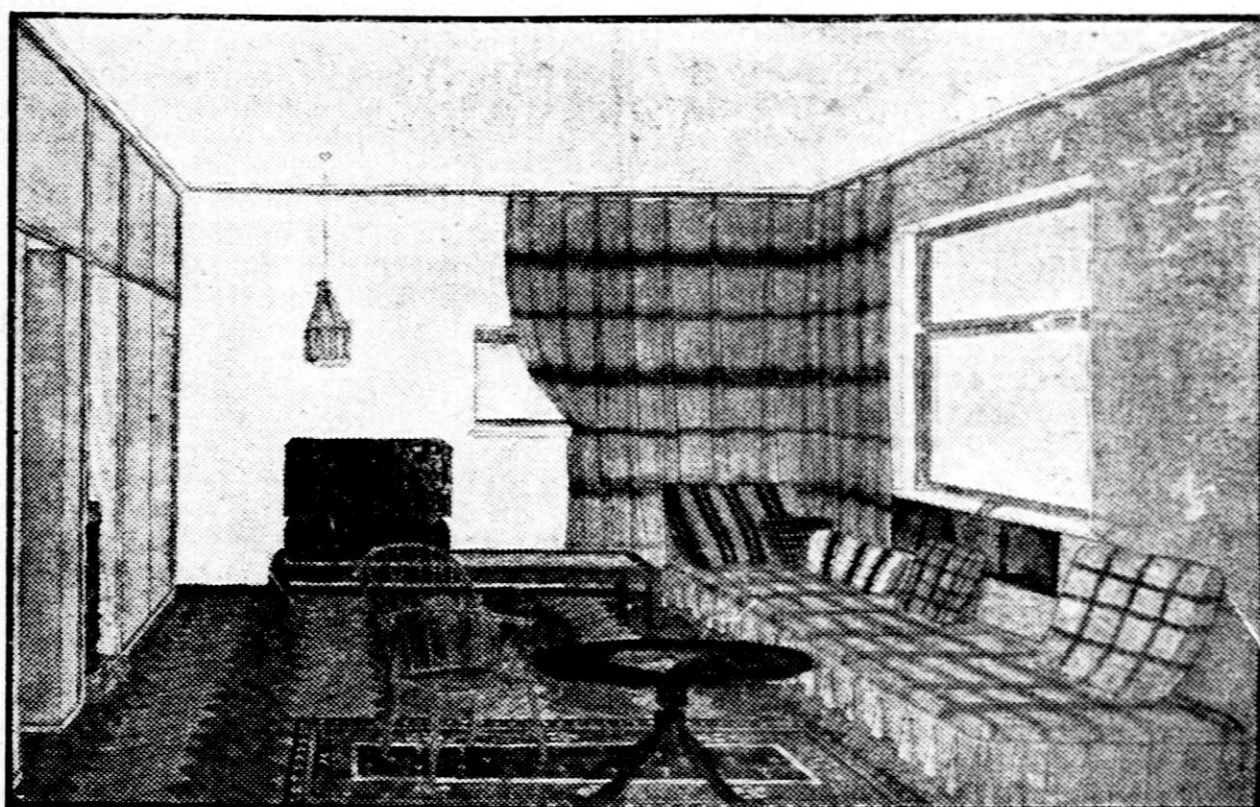
MOJ DOM

Več barve v stanovanju!

Ljubljana, 4. oktobra. Da barva vpliva na razpoloženje Slo-veka, ni treba dokazovati, saj vendar go-vorimo o veselih in pustih barvah, o živih in mrkih, nekatere barve smo pa celo napravili za simbole ljubezni in jeze, ne-dolžnosti in smrti, upanja in pokore, za-visti in ljubosumnosti itd. Po barvah sa-mih, ki si je kdo opremil svojo okolico, lahko sklepamo na njegov temperament in v dobi solnca in zraka je naravno, da tudi v stanovanju sodobnega človeka pre-vladujejo čiste in vedre barve, združene v živahne harmonije. Že Goethe je imenoval barve »Taten des Lichtes«.

Če je hišna oprava dragocena ali eno-stavna, prihajajo pri njej v poštev trije nerazdeljivi momenti: material, oblika in barva. Z vsakim materialom lahko do-

slikanju s čopičem potrebna komplicirana manipulacija, operacija s paro in raznimi kopelmi ter fiksiranje s paro, to tehniko lahko rabijo le umetniki v krajih, kjer že delujejo ateljeji s temi barvili. Tak ateljeji ima do sedaj pri nas le »Jugoslovska« v Kranju za tisk z roloji, v Ljubljani pa agilni in res tudi po duhu najmodernejši umetnootbrtni ateljeji Ljuba Matjana v Gre-goričevi ulici, ki tiska s šablami, z razpršilci, ročni tisk à la sloviata Wiener Werkstätte z lesenimi modli, a tudi že na popolnoma nov način potopi filma. Če je kdo naših umetnikov zanima za to čudo-vito tehniko, mu lastnik ateljeja drage-volje da na razpolago za čopič še pri-pravljene barve in siliko tudi radi izvrši. Posebno se poslužujejo nemški umetniki teh barv za slikanje raznih društvenih za-



sezemo umetniške učinke in iz vsakega materiala so arhitekti oblikovali le njemu lastne oblike in jih dopolnili z barvami v harmonično, duhu časa odgovarjajočo ce-loto. Ker sta pa material in oblika trajna in se vsaj dolgo dobo ne izpremenita, zato ju moramo združiti tudi s trajnimi bar-vami. Najlepša soba iz najdragocenejšega lesa izgubi svoj efekt, če so n. pr. zavese in prevleke obledle. Znano nam je, da so Nemci največji mojstri v izumevanju barv in da so zmagovalci v svetovni vojni za-htevali od Nemčije celo recepte raznih barvil za vojno odškodnino. Sicer se je nemškimi kemikom posrečilo iz premoga pridobivati anilinske barve, ki so sicer sil-no žive, vendar pa ne vzdržijo vplivov solnca in nagio obledel. Eksperimentirale so dalje legje kemikov in končno so res odkrili indanthren-barvila, ki obdrže svo-jo intenzivnost trajno tudi na soncu, v vodi, pri pranju in celo v morski vodi prav nič ne izgube svojega sijaja. Cesar zmagovalci niso dosegli pri mirovnih po-gajanjih, se jim je posrečilo sedaj, ko so baje Američani kupili za gorostasno vsoto delno izrabo patenta indanthrenskih barv. Čeprav imajo ta vsestransko trajna barvila še to slabo lastnost, da z njimi la-hko barvamo le rastlinska vlakna, vendar pomenijo za vso stanovanjsko kulturo ephalen prevrat, saj je šele z njimi rešen problem trajnosti nerazdeljive trojice materiala, oblike in barve, stanovanje modernega človeka je pa zažarelo v naj-predstnejših barvah predvsem kot naravna posledica velikega izuma.

Kakor že rečeno, so indanthrenske barve uporabne le za rastlinska vlakna, torej za platno, bombaž in raznovrstne umetne svile, ne moremo pa z njimi bar-vati volne in svile, ki so živalskega iz-vora. Ker imajo te barve razen trajnosti tudi največjo intenzivnost in čistino ter neomejeno možnost mešanja, je tudi ska-la njih odtenkov brezmejnja. Zato so te barve pričeli rabiti tudi slikarji in z njimi dosegli že največje uspehe. Ker je pa jo

stav in bender in sploh za soncu in dežju izpostavljene slike, ker ne obledel in tudi ne razpoka, pri nas se je pa za zanimivi poizkus prvi odločil mojster Richard Jakopič.

Tisk s kovinskimi valjarji ali roloji pa pri umetni obrti skoraj ne pride v poštev, ker se izplača le, če se tiskajo velike mno-zine blaga, n. pr. za 30.000 m, kar je mo-goče v Sloveniji le »Jugoslovska«, ki nam nudi vedno najmodernejšo tkanino zaradi vpeljave te tehnike. Na roko so pa tiskani po osnutkih naših najboljših arhitektov pri L. Matjanu stvari le v enem ali samo prav malo izvodih, kakor praktične tape-te, razni apartni zastorji in pregrinjala, originalne toalete, prti, zlasti za verande in vrtove, elegantne blazine, rafinirano dis-krétne španske stene, senčniki, salii, kra-vate in rute, a tudi takozvane intarzijske na svitrih, skratka ves dekor, ki brez njega moderen človek ne more in tudi ne sme več biti.

Prvi se je v barvah v Ljubljani izživel naš odlični arhitekt Vlado Subic, ki nam zida tudi nebotičnik Pokojninskega zavo-da. Prej smo bili vajeni dolgočasnih pi-sarn, sivih in golih ali pa k večjemu prav bahaško patroniranih, recimo kar kanciljs-ko pustih uradov, sedaj pa pogledje vedne rdeče, zelene, sinje in oranžne stipe in prav tako živahne stropove in pisarnah in posvetovalnicah Delavske zbornice! Tudi najbolj zakrknjenega birokrata morajo te vesele pisarne zopet preroditi iz stroja v človeka, sposobnega za življenje in ne-utrudljivega pri delu. Dobre volje postane človek v takem prostoru, da sitnost n čemernost kar sama zbeži. In tako so tudi moderna stanovanja: povsod barve, svetle in radostne, po stenah in stropovih, na za-vesah na oknih, na mizi, na postelji, na zofah in divanih, kjer je pestrost še po-tencialna z neštetimi valjivimi blazinami, v mehkih valovanju teh blazinic pa elegantna dama v ornamentalni toaleti! In v vazah duhte rože... ag.

Nova igra Manice Komanove

Jutri igra sokolski naraščaj v Mostah

Manično novo otroško igro

Pravzaprav je novo delo naše popular-ne pisateljice le igra ali še bolje prava igraščica, ker se bodo otroci res igrali z njo in igrali jo bodo lahko sami, kakor se igrajo solo in zlate barve. In take bi mo-rale biti vse otroške igre, kakor je v res-nosti tudi Maničin »Sestrin varuh«, ki ga bo prvič igral v nedeljo ob 17. naraščaj So-kola v Mostah, igračo se pa otroci uče že tudi na šestih drugih krajih, čeprav so šele komaj zvedeli za njo. Tako pripravna je za mladino, da bo igra gotovo šla po vseh mladinskih solah in šolskih odrih, kakor so Maničino »Prisego o polnoči« igrali menda prav vsi odri doma in celo v Ameriki. Pred drugimi mladinskimi igrami ima »Sestrin varuh« tudi to prednost, da so vse vloge shke in otrokom primerne ter, da za igro ni treba nobenih kostumov in rekviritov, saj niso potrebne niti kulise, ker se lahko igra v vsaki soli. Vsa tri dejana se namreč rše v isti priprosti sobi in slede drug dru-gemu brez časovnega presledka, da ni niti reba igre deliti v tri dejanja. Razdeljena e na tri dejanja pač samo zato, da otroci trajajo kakor veliki v pravem teatru, da se igrajo gledališče. Kaj pa deco bolj veselil, kot posnemanje odraslih! Igrica je pa tudi tako kratka, da se najdalje vloge la-hko nauči vsak otrok, in jih ne utruja, da bi e je naveličali. Igrajo pač mamo in ato, hčico in sebe, torej igro, ki jo deca po-vedla vsak dan. Takih in za otroke tako umernih iger je pa silno malo in lahko re-mo, da se je Manici zopet nekaj tako srečilo, da nas resnično preseneča.

Vsebinska »Sestrinega varuha« je doživlja-jka iz otroškega življenja, ki se v najraz-nejših oblikah ponavlja v vsaki družini pomeni za starše komedijo, za otroke pa glediljo, ki se pa izpremeni v komedijo, ker starši vedno poskrbe za srečen konec.

Malega Pavla puste starši doma, naj va-ruje sestroico v vozičku. Ali solnce in pi-tiči tam zunaj ga motijo, pa gre samo za trenutek ven, ampak tisti trenutek se raz-tesgne na ure, da medtem pride stara ma-ma in se zavzame za zapuščenega Jerico v vozičku ter jo odnese na vrt. Pridejo tudi sosadni otroci, ki jih je mama povabila, da bi Pavlu ne bilo dolgočas samemu doma. Igrajo se kakor sploh otroci tudi brez do-mačnega sinčka in pripovedujejo prav srč-kanjo, kaj bi kdo najraje bil, ko bo velik. Ko se naveličajo sobe, gredo na vrt in Mi-hec pusti za šalo svojega medvedka v vo-zičku, da bi prestrašil Pavla. Tako si ven-dar otroci vedno nagajajo.

V III. dejanju se vrne Pavle s potepa. Vest ga peče, da je šel iskat z zapeljivim Martinom v gozd kanarčke, a tolaži se s tem, da Jerica še vedno mirno spančja. Kako se bo deca smejala prizoru, ko Pavel zbije Jerico — medvedka in mu prepeva. V zadregi pozdravi očeta in mamo, a za petami jima je že tudi kazen za Pavlov greh. Strah in obup malega grešnika sta naravna in utemeljena ko mama namesto Jerice vzdigne iz vozička kosmatega med-vedka. In tudi kes, saj je gotovo škrt za-puščen Jerico za kazen zacopral v med-vedka... Preti že obračun s palico, a babi-ca se vrne z Jerico z vrta in skesanemu grešniku je naložena mila pokora, da je zopet vse dobro.

Vsebinsa igra je sicer verjetna, samo otroci so le malo preveč pridni in menijo se med seboj kakor tisti prisiktni vzorniki v zastarelih šolskih knjigah. Malo bi bila Manica že lahko otroko poučljiva, ampak toliko, kolikor bi jim bilo v veselje in zabavo, tako vzorno pridnih otrok je pa še od-rasel naglo stil, v živahnih otrocih pa vzbujajo le misli na šolske pridige in strah. Si-cer je pa ta senca s par črtami pregnana in gotovo bodo razen strogih vzgojiteljev igrice veseli otroci in starši, vsi pa za njo hvaležni Manici Komanovi, ki se s svojim sicer malim a izredno posrečenim delom lahko upravičeno postavi.

Claude Marsey

Stara skrinja

Monsieur Gavotte se je lahko sma-tral za najresnejšega človeka na sve-tu. Živel je mirno in zadovoljno, kajti kot spreten mizar je služil lepe denar-je. Delal je počasi, toda vztrajno v svo-ji skromni delavnici v ulici Bolivar bli-zu Buttes-Chaumont.

A nekega lepega dne je postal kar tebi nič meni nič starinar. Jezilo ga je namreč, ko je videl, ka-ko se prodaja novo, krasno pohištvo, lepo politirano in solidno mnogo cene-je kakor staro, ki že razpada in je vse črveno. Sklenil je torej izdelovati staro pohištvo.

In takoj se je lotil dela. Ni pa delal tako, da bi mu lahko vsako zijalo gle-dalo na prste. Bil je preveč znan v svo-jem okraju in ni hotel, da bi ljudje zve-deli za njegovo novo obrt. Za delavnico je imel malo šrambo z okencem kakor žepni robc in tako ozki vrati, da je količjak debelejši človek komaj zlezal skozi. Skratka, tu bi bilo kot na-lašč za ponarejalec denarja. Vse je bilo urejeno tako, da pogledi radovednežev niso mogli motiti dela. In tu si je uredil podjetni mizar posebno delavnico.

Gavotte se je lotil najprej starih na-slanjačev in divanov, ki so šli dobro v promet. Prvi uspehi so ga vzpodbudili, seznanil se je z nekimi ljubitelji sta-rinskih predmetov in ponudil se mu je, da mu preskrbi prave znamenitosti.

K. R. G. Brown:

Vitez enega dne

Roman

Izkazalo se je, da se ni zmotila, kajti po petih minutah nagle hoje sta dospela cilju. Pot, ki se je vila po vznožju hriba, je prešla naenkrat v pašnik, za katerim se je razprostiralo morje. Na desni strani je stalo šest ribiških koč, na levi sta pa zagledala veliko, pobeljeno dvonadstropno poslopje s široko verando in s pozlačenim napisom nad vhodom: Golf-Hotel. Za hotelom se je videlo skrbno urejeno igrišče, razprostirajoče se paralelno z obalo. Ob morju je stalo več kopalnih kabin, dobrih dvesto metrov od obale se je pa gugala na lahkih valovih manjša jahta. Na pašniku je delala račja družina svojo jutranjo toaletno. Drugače pa ni bilo nikjer žive duše.

To bo menda Taggs Bay, — je dejal Peter, ko sta se ustavila, da si ogledata mestce.

— Nedvomno, — je pritrdila Jeanne. — A kaj zdaj?

— Pojdva zajutrekovat, a? Tako z odaj v hotelu najbrž še nikogar ne bo, toda... Peter je naenkrat obmolnil. Potegnil je Jeanno tako močno za rokav, da je prestrašeno vzkliknila. — Poglejte! — je zaklical. In ko je Jeanne pogledala tja, kamor je pokazal, je ponovno vzkliknila, samo drugače.

Sredi poti od vrat h glavnemu vhodu v Golf-Hotel je stal rdeč, zaprašen motocikel.

V.

Tatvina iz ljubezni do umetnosti.

Kadar popije popotnik v puščavi zadnjo kapljo vode in izgubi vsako nado na rešitev, pa pride nenadoma do rodovitne oaze, je prvi hip prepričan, da se mu sanja. Ne more namreč verjeti, da zares vidi to, kar misli da vidi — in v devetih primerih od desetih ima prav, če ne verjame. Pogled na rdeči motocikel, stoječ pred hotelom, je napravil na Jeanno in Petra prav tak vtis. Bila sta tako trdno prepričana, da je Gibbs že davno za gorami in dolinami, da prvi hip nista verjela svojim očem. Stala sta in ga nemo gledala, kakor da vidita krasno feto morgano, ki bo zdaj izginila in zapustila za seboj samo pusto praznoto. Toda motocikel se ni razblinil v nič. Slednjič, ko se je Petru zopet razvezal jezik, je vprašal za zamolklim glasom:

— Kaj porečete na to?

Jeanne pa ni rekla nič, samo sape je lovila. — Čez nekaj časa je zašepetala:

— Toda — ali veste za gotovo, da je motocikel njegov?

— Zakaj bi ne bil njegov? Malo je verjetno, da bi se potikala tod tako zgodaj kar dva rdeča motocikla. Sicer se pa lahko prepričava. Pojdva.

Hitela sta čez pašnik in se ustavila pred vratci k vhodu v hotel, kjer si je Peter temeljito ogledal motocikel. — Da, Gibbsov je. Spominjam se njegove številke — opazil sem jo snoči v Old Hallu. Kako srečno naključje!

— Peter, zdaj pa nama ne sme uiti, — je dejala Jeanne.

— Saj nama tudi ne bo. Skrijeva se za grm in napadeva ga, čim pride iz hotela. Kresnem ga po zobeh, vi ga pa primete za nogo.

Jeanne je zmajala z glavo in se ozrla na dolgo vrsto oken z zelenimi oknicami.

— Kdove, kdaj se prikaže in tu se ne moreva pretepati z njim. Pojdva raje v hotel in poiščiva ga.

Peter jo je debelo pogledal.

— Kaj — v hotel — v taki obleki?

— Zakaj pa ne? Saj sva oblečena docela dostojno, — a hotel ni privatna hiša. Morda še spi in če se nama posreči najti njegovo sobo, lahko vzameva sliko in odideva, ne da bi imela kaj opraviti z njim.

Peter jo je presenečeno pogledal. Čutil se je, da je mogla zasnovati tako nevaren načrt. Njen načrt se je sicer odlikoval z dozdnevno enostavnostjo, vendar je pa imel tudi slabe strani. Peter je bil sicer pogumen dečko, toda misel, da bi se splazil v tuj hotel, okradel spečega gosta in se mirno vrnil, je zahtevala mnogo več poguma. Ni izključeno, da bi se načrt obnesel, toda mnogo verjetneje je bilo, da bi se izjalovil. In v tem primeru bi težko prepričala hotelsko upravo, da imata poštno namene. Čeprav je občudoval Jeannin pogum in odločnost, je čutil, da zahteva ta stvar več taktike, nego neposrednega in nevarnega ravnanja. Bilo bi mnogo pametneje počakati za grmom tega junaka in kresniti ga z opeko po buči.

— Toda pomislite. Jeanne — — — je poskusil ugovarjati.

Jeanne je pa nestrpnostno zamahnila z roko.

— To sliko morava dobiti, Peter, in ta način je najboljši, da prideva do nje. Kdove, kaj bi se zgodilo ta čas, ko bi midva za grmom prežala nanj. Če no-

čete z menoj, pojdem pa sama v hotel. Odprla je vratca in krenila pogumno po stezi proti hotelu.

Peter je vzdihnil in šel za njo. Dvomil je sicer o uspehu Jeannine metode, toda če se ni dala odvrti od svojega nepremišljenega koraka, je bilo njegovo mesto nedvomno ob njeni strani. Žal mu je bilo samo, da ni bil bolje oblečen za tako nevarno pustolovščino. Ves srečen, da se je rešil prijateljeve pižame, je bil pripravljen prezreti razne hišne svoje nove obleke. Toda zdaj, ko bi morala priti v stik tako rekoč z »le beau monde«, bi bil rad malo lepše oblečen. Prvotni lastnik sukniča je moral biti pravi orjak, kajti v sukniču je bilo prostora skoro za dva Petra: rokavi so mu segali čez prste, spredaj je mahedral suknič liki prapor v vetru in segal mu je čez kolena. Nasprotno so bile pa hlače zadaj sicer zelo široke, toda tako kratke, da je lahko vse svet videl barvo in kakovost njegovih nogavic. Ta obleka je imela morda veliko prednost pred razkošno nočno obleko, vendar pa ni bila prikladna za človeka, ki se je pripravil na drzen rop. Toda bilo je že prepozno vrniti se ali iskati kaj drugega. In ovil je okrog sebe suknič, da bi se ne videlo, da nima srajce. Potem je priporočil svojo dušo bogu in krenil globoko zamišljen za Jeanno.

Bila sta presenečena, ko sta našla hotelska vrata odprta in ko sta na verandi zaslišala ropot iz hotela. Jeanne je za hip oklevala. Potem si je odvzela predpasnik, ga zložila, izročila Petru in vstopila pogumno v hotel. Peter je stisnil predpasnik pod pazduho in se odmakal za njo, kakor da gre na večala.

Prispela sta v veliko vežo, kjer so stali pleteni stoli in okrogle mizice z medenastimi pepelniki. Petru se je odvalil kamen od srca, ko je videl, da je v veži samo ena živa duša — mlado dekletca boreče se jumašče z metlo. Ki ji je segala čez glavo. Revše je dihalo tako težko, da bi človek mislil, da ima pred seboj nadušljivega starca. Obrnila se je k njima in se prestrašila tem bolj, ker je zagledala poleg nezna-

ne ženske še Petra.

— Dobro jutro, — je dejala Jeanne prijazno.

Služkinja ni zinila niti besedice. Bučljila je samo v Petra z izrazom zajčka, pred katerim se je nenadoma pojavil udav. Bilo je jasno, da je bil Peter v njenem življenju docela nova prikazen.

— Svoje prijatelja iščeva, — je nadaljevala Jeanne, — nekega gospoda Gibbsa. Prispel je sem z motociklom. Nekaj važnega mu morava sporočiti.

Ali bi nama mogli povedati številko njegove sobe?

Služkinja je še vedno strmelala. — Prišel je se je z motociklom, — je ponovila Jeanne na ves glas. — Ali bi nama mogli...

V okrnjenih deklinskih možganih se je nekaj zganilo. S težavo je odvrnila pogled od Petra in se ozrla na Jeanno.

— Z motociklom? No ja, nekakšen gospod se je pripeljal, pa ne vem, kako mu je ime, — je odgovorila počasi.

— Da, to je on, — jo je vzpodbujala Jeanne. — Ali veste, v kateri sobi stanuje?

— Na št. 28.

— Hvala lepa, — je dejala Jeanne vsa srečna. — V prvem nadstropju, kaj ne? Takoj ga poiščem.

In že je hitela k stopnicam. Peter je bil vesel, da sta se premaknila, ker ni mogel več prenašati togega pogleda nerodne služkinje. Preskočil je nekaj stopnic, potem se je pa vrnil v vežo. Dekletce je stalo še vedno na istem kraju in zrla za njim z izbuljenimi očmi kakor da vidi strašilo.

— Požuriti se morava, — je dejal ves v skrbeh. — To dekletce bi utegnili zaključiti ali pozvoniti.

— Ta pa že ne, — je odgovorila Jeanne samozavestno. — Malo ste jo res prestrašili, pa jo je že minilo. Soba št. 28 bo menda tamle nekje. Tole je 24. Hodite tiho, Peter.

Pred njima je bil dolg hodnik z belo pobarvanimi vrati na obeh straneh, nad njimi so bile pa tablice s številkami. Stirindvajset... petindvajset... šestindvajset... sedemindvajset...

— Evo je! — je zašepetala Jeanne in se bližala po prstih sobi št. 28.

Toda njena opreznost je bila odveč, kajti vrata so bila odprta in že s hodnika se je videlo, da je soba prazna. Stopila sta na prag in pogledala v sobo. Zagledala sta posteljo na kateri očitno nihče ni spal, dalje okroglo mizico, dva stola, toaletno mizico, omaro, špansko steno in umivalnik. Toda Gibbsa ni bilo nikjer.

— O! je vzdihnila Jeanne razočarano.

Umetnik.

— Kaj dela vaš sin?

— O, on je zdaj velik umetnik pri zvočnem filmu. Nedavno je nastopil v novem zvočnem filmu »Pariške noči«.

— V kakšni vlogi?

— V zadnjem prizoru igra bližajoče se korake.

Radioprogram

Nedelja, 5. oktobra.

9.30: Prenos cerkvene glasbe; 10: Versko predavanje; 10.20: Kmetijska ura; 11: Radio orkester: vmes poje samospeve Jos. Pavčiča gđc. Štefka Korenčanova; 12: Tedenski pregled; 15: Nasveti za kmeta; 15.15: Kuharjev šramel kvintet; 16: Novak: Ljubosumnost (št. Jakobski gled. oder); 17: Plošče; 17.30: Humoristično čtivo, pisatelj Milčinski; 20: Gg. Roman in Tone Petrovič pojeta slovenske narodne pesmi z orkestrom; 21: Valčkova ura, izvajajo radio orkester; 22: Časovna napoved in poročila; 22.15: Hawai-jazz: lahka glasba; 23: Napoved programa za naslednji dan.

Ponedeljek, 6. oktobra.

12: Dnevne vesti, plošče; 13: Cas, plošče, borza; 18: Koncert radio orkestra, klavir in harmonij solo; 19: Prof. Tine Debeljak: Poljsčina; 19.30: Ing. Gerl: Higijena mleka; 20: Večer radioorkestra (rezervirano za prenos koncerta »Ljubljane«); 22: Časovna napoved in poročila, napoved programa za naslednji dan.

Torek, 7. oktobra.

12: Dnevne vesti, plošče; 13: Cas, plošče, borza; 18: Koncert radio orkestra; 19: Profesor Fr. Pengov: Izbrana naravnih sil za delo; 19.30: Dr. Iv. Grafenauer: Nemščina; 20: Ga. Bartolova: žena v literaturi; 20.30: Prenos iz Zagreba; 22.30: Časovna napoved in poročila, napoved programa za naslednji dan.

Sreda, 8. oktobra.

12: Dnevne vesti, plošče; 13: Cas, plošče, borza; 18: Koncert radio orkestra; 19: Dr. Nikolaj Preobražensky: Ruščina; 19.30: Prof. Dolenc: Krekovi spisi; 20: Prenos iz Prage: Filharmonični koncert; 22: Časovna napoved in poročila, napoved programa za naslednji dan.

NOGAVICE z ŽIGOM



Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše

BLAGO ZA JESEN



ANGLEŠKO IN ČESKO NAL. NOVEJŠI VZORCI. MODNE BARVE. SPEC. KVALITETE. KUPONI ZA POSAMEZNE OBLEKE, SUKNJE, DAMSKE PLAŠČE

Kongresni trg 15

nasproti nunske cerkve

V VELIKI IZBIRI IN NAJCENEJE PRI TVRDKI

NOVAK LJUBLJANA

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakih. Za odgovor znakom! — Na vprašanja brez znakov ne odgovorjamo. — Najmanjši oglas Din 5.—

Gostilniške stole
in pletenje stolov izvršuje
Nekovar F., stolar, Breg 14
Ljubljana. 2533

Počakati od 13.—14.
Preiskani in samo malenkostno bolani. Bili srečni! Šifra: Božji grob. 2579

VAJENCA
za vrtnarsko obrt sprejemajo takoj iz poštne kmetske hiše. Hrana in stanovanje prosto. — M. Keše, trgovski vrtnar, Ljubljana, Linhartova ulica 5. 2550

Malinovec
z najfinjšim sladkorjem vkuhan, brez vsake kemične primesi, garantirano naraven, se dobi v lekarni Dr. G. Piccoli, Ljubljana. — 1 kg 20.— Din. pri večjem odjemu ceneje. Razpošilja se po pošti in železnici. 587

Strojepisni pouk
se vrši vsaki dan zvečer od 6. ure dalje. Tečaj za začetnike in izvežbanke. Učna ura 4 Din. Vpisovanje vsaki dan od 6.—1/8 ure zvečer. Christofor učni zavod, Ljubljana. Domo-branska c 7/L 2294

Žaganje hlodov
in raznih tramov, vse dolžine, proti odškodnini, kakor tudi dovoz tega iz vagona in na vagon sprejema po zmerni ceni in da skladišče na razpolago. — FRAN ŠUSTAR, parna žaga Ljubljana. — Telefon 2424.

Najcenejše hiše
nove 25.000 dalje, 10.000 gotovine. (Vpisnina Din 10.—). Ugodna prilika tudi napredaj, najem posestev, trgovin, gostiln, mlinov (prijava brezplačno). — »Marstane«, Maribor. 2574

Cylinderblock
za tovorni avto Fiat, tipe 18 F. kupimo. Ponudbe z navedbo cene na Zadrugo za izvoz jaje v Sv. Jurju ob južni železnici. 2577

Gostilna pri Krofu
toči izvrstno portugalko, ter se toplo priporoča. 2584

Kam?
V gostilno »Pri Dolenjcu« (prej pri Pavletu), Kapitelj-ska 3 (nasproti Alojzijevega čez Poljansko cesto) na izborne domače kravice in jetrnice, da jih zalijemo s prvovrstno portugalko! Lovcem pripravljamo donosno divjad po najzmernejši ceni. 2583

Glavno zastopstvo
za Poljsko sprejemajo za dal-matinska vina, olja in sardine, skuše (izsušene na vetru ali dimu). Popolna garancija. Lastnik posejude nepremičnine v vrednosti am. dol. 100 tisoč. Resne ponudbe poslati na naslov: Tadeusz Korczynski, Warszawa. U. 1. 11. Listopada, br. 10 (Poljska). Vse informacije dobite pri G. Marcelini Zuppa, Split, Gospodarska štedionica, Rimska ul. 3. 2576

Vsa plesarska in soboslikarska dela

izvršuje točno, solidno in po konkurenčnih cenah pod garancijo

J. HLEBŠ
družba z o. z.
pleskarstvo in soboslikarstvo
Ljubljana, Sv. Petra c. 33.

Možitvena ponudba

Mlada kristjanka, dobra gospodinja, z znatnim premoženjem in nepremičnim imetjem, iz posestniške rodbine se želi omožiti. — Ne iščem bogatega, ampak solidnega in značajnega soproga, ki ceniti tudi mene, ne samo mojega imetja. S polnim naslovom pišite pod šifro: »Srečen dom 2571« na upravo »Slov. Narod«. 2571

Posestvo

se vsled starosti poceni prodaja, ki leži 25 minut od kolodvora št. Jurij ob južni železnici. Meri 20 oralov, pol gozda, pol obdelane zemlje in mal vinograd, vse v enem kosu. Drugo malo posestvo s hišo, pod eno streho hlev, 15 minut od farne cerkve št. Jurij ob juž. zel. tudi prodam za 30.000 Din. — Leskovšek, Kozje št. 100. 2578

Bukova drva

Trboveljski premog
Angleški koks
pri tt.
»KURIVO«

Dunajska 33
(na Balkanu)
Telefon 34-34

Brinje, orehe
in žlahtni kostanj nudi jako ceno Ehrenfreund, Sisak. 2590

150.000 do 200.000 Din
letnega zaslužka nudi jako rentabilno podjetje delavolnim gospodom, ki razpolagajo s kapitalom od 15.000—60.000 Din v gotovini. Odlično delo. Ponudbe na Publicitas, Zagreb, Hlica 9, pod br. 24.588. 2572

Pisalni stroj

dobro ohranjen, se takoj kupi. Ponudbe z navedbo cene in sistema na upravo Slov. Nar. pod »Pisalni stroj 2581«. 2581

Posojilo, razdolžitve
mogoče le z ustanovitvijo brezobrestne akcije tudi podružnic. Navodila daje: »Marstane«, Maribor. Vpisnina Din 10.— 2575

L. Mikuš
LJUBLJANA, Mestn trg 15

priporoča svojo zalogo
dežnikov in solčnikov
ter sprehajalnih palic.
Popravila se izvršujejo
— točno in solidno. —

Klavirji!

Svarim pred nakupom navidezno za blaga, cenih klavirjev! Kupajte na obroke

od Din 400.—

prve svetovne fabrikacije Bösendorfer, Steinway, Förster Höpfl, Stigl original, ki so nesporno najboljši (lahka, precizna mehanika). Prodaja jih izključno le sod. izvedenec in biv. učit. Glasbene Matice

Alfonz Breznik
Mestn trg 3

Najcenejša posojevalnica.

„Geco“ patrone z nemškim »Rothweilskim« smodnikom in nove vrste lovske patrone znamke »R«, napolnjen z nemškim Hasloch brezdimnim smodnikom, ima vedno v zalogi

F. K. KAISER, puškar, Ljubljana, Kongresni trg štev. 9.

Dobro bizeljsko portugalko Din 16.—
sladek mošt Din 12.—
boči gostilna
„Pri fajmoštru“
SV. PETRA NASIP ŠTEV. 5.

Makulturni papir
kg à Din 4.—
prodaja uprava Slovenskega Naroda,

DAMSKI MODNI SALON

Karl Korošec

WIEN I, SPIEGELGASSE NR. 2.

se priporoča p. n. damam kot specialni atelje za obleke, plašče, kožuhovinate plašče itd. najfinjšega okusa ob zmernih cenah in prvovrstni izvršitvi. Obilna zaloga najodličnejših pariških modelov.



Antiseptično prepariran

Bila je in bo
NAJBOLJŠA.
 dokazano nedosegljiva!

?!Še ne verjamete?!

da vas edino **RADIO BALZAM** reši: kurjih oces, bradavic, trde kože, žuljev itd. — Jaz, s. Alojzija, bolnišnica Marijina sestra iz zavoda Vincentinum, se čutim dolžno, zahvaliti se Vam, da sem popolnoma odstranila 41 let stare kurje oči, kakor tudi vsi oni, katerim sem svetovala to izredno sredstvo. Bog Vam povrni za Vašo iznajdbo. Iz hvaležnosti bom vsakomur priporočala Vaše mazilo.

Zahtevajte povsod samo: **RADIO BALZAM.** — Lonček Din 10 (predplačilo) ali 18 Din po povzetju, dva Din 28, trije Din 40 — pošlje: **R. COTIČ, Ljubljana VII, Kamniška 10 a.**

OROŽJE,

municijo in lovske potrebščine vam nudi v največji izbiri in po najnižjih cenah:

Fr. Ševčik, Ljubljana, Židovska ulica 8.

Belgijske dvocevne puške	od Din 900.— naprej
Belgijske Hamerles dvocevne puške	> > 1400.— >
Flobert puške 6 mm risane	> > 250.— >
Automatske pištole, kal. 6.35	> > 250.— >
Lovske stročnice, 100 komadov	> > 45.— >
Patrone 6.35, 100 komadov	> > 80.— >
Em-Ge alarm pištole	> > 50.— >

Puške: »Bayard«, »Darnec«, F. N. Brovning, Borovelske, Sublske. Lovske patrone »Tigra« z nemškim Troisdorfer-smednikom, kakor vse drugo orožje za sport in obrambo po najnižjih cenah. — Za cenik 1930 poslati Din 6.— v poštini znamkah. Trgovcem najnižje engros cene.

Prometni zavod za premog d.d. Ljubljana
 prodaja po najugodnejših cenah samo na debelo

Premog

domači in tujemski za domačo
 kurjavo in industrijske vrste

Kovaški premog vseh vrst

Koks žitarniški, plavčarski in plinski

Brikete

Prometni zavod za premog d.d. v Ljubljani
 Miklošičeva cesta štev. 15/1

ŠTIRI MILIJONE

UNDERWOOD

PISALNIH STROJEV JE DANES V RABI

ZASTOPSTVO IMA

LUDV. BARAGA

ŠELENBURGOVA UL. 6 TEL. 29-80



M. Geršak
Ljubljana

kupuje
suhe gobe

fižol in orehe po
najvišji dnevi ceni

Krušno moko

in vse mlevske izdelke vedno sveže dobite pri

A. & M. ZORMAN

Stari trg 32. Ljubljana.

Ako želite kupiti

NA OBROKE

obrnite se na

Kreditno drugo
detačnih trgovcev
 r. z. o. z. v Ljubljani

I. Stjepušin

ZAGREB, Jurjevska 57

priporoča najboljšje
 tambure, žice, škole,
 partiture i ostale potrebščine za
 vsa glazbala. —
 Odlikovan na
 pariskoj izložbi
 Cjenik franko



peči

Velika zaloga samo
 Ing. GUZELJ
 Ljubljana - Šiška
 Beljaška ul. 4. Celovška
 cesta 38
 Telefon 3352

Ribiške potrebščine

palice, kolesa, vrvice, muhe, vezane in proste trnike ima vedno v zalogi

F. K. KAISER, puškar, Ljubljana, Kongresni trg.

Prevažanje

vsakovrstnega blaga, bodisi kuriva, strojev, selitve itd. v Ljubljani in izven Ljubljane z vozovi na konjsko uprego kakor tudi s tremi najmodernejšimi tovornimi avtomobili po dve-, tri- in sedem ton nosilnosti prevzema

SPEDICIJA TURK, LJUBLJANA, Masarykova cesta 9.
 Telefon interurban 2157. 81/T

Katera

lesna industrija
v Sloveniji

želi otvoriti v Zagrebu skladišče žaganega in tesanega blaga in tako plasirati letno

4000 do 5000 m³

pod vodstvom prvovrstnega lesnega strokovnjaka, ki razpolaga z jamščino

Din 300.000.—

v gotovini, naj se javi na Interreklam d. d., Zagreb, Marovska 28, pod šifro »Drvo K—1507«.



Nudimo kot dobro priliko
nakupa:

Mešano naravno drobno perje	kg	Din 18.—
Pisano kurje drobno, novo perje	>	> 25.—
Rumeno kurje drobno, novo perje	>	> 35.—
Puljeno naravno mešano novo perje	>	> 40.—
Cisto belo kurje drobno perje	>	> 58.—
Puljeno gosje perje, puh itd.		

Perje je v vrečah po ½, 1 in 2 kg.

Odjemalcem zunaj Zagreba pošiljamo na zahtevo od vsake vrste brezplačne vzorce.

Naj zahteva, kdor ga še nima, naš novi zimski katalog. V njem dobite na 108 velikih straneh obsežno izbiro predmetov, potrebnih za vas in vašo hišo.

Trgovska in odprema hiša

Kastner i Öhler, Zagreb, Ilica 4

Damske obleke

dopoldanske
 popoldanske
 večerne!

Dunajski
 in pariški
 modeli.

Delika izbira
 najnižje cene

Oglejte si
 bogato zalogo!



Fotografske povečave slik

za preprodajalce, v najboljši izdelavi, poceni pri
ZAVODU ZA POVEČAVANJE FOTOGRAFSKIH SLIK
Richard Sterzer, Wien X.,
Favoritenstrasse 150.

Dvokolesa, motorji, šivalni stroji.



otroški in igračni vozički,
 pneumatika, posamezni deli.
 Velika izbira, najnižje cene.
 Prodaja na obroke.
 Ceniki franko.



„Tribuna“ F. B. L.

tovarna dvokoles in otroških vozičkov,
 LJUBLJANA, KARLOVSKA CESTA ŠTEV. 4.

PLAŠČE vseh vrst, podložene s kožuhovino ali brez, dobite že od 260 Din do 1000 Din.

ODEJE zelo lepe, dobite že od 150 Din naprej

ŠIVILJE dobe vse potrebščine, okraske, ovratnike in druge drobnarije po zelo nizki ceni.

ŽELEZNIČARJI

Za službene obleke in za plašče nudim Vam isto blago kot ste ga prej dobivali od železnice, garantirano zelo trpežno. Prepričajte se ter boste uvideli solidnost cen in trpežnost blaga!

I. Tomšič, Sv. Petra cesta 38

od postaje na levo, konec Resljeve ceste.

Najboljši brnski blagovi

Zajamčeno čistotnosti

moške in damske blagove

zadnjih novosti za

jesensko in zimsko sezijo

razpošilja starorenomirana zaloga tvornice sukna

SIEGEL-IMHOF, BRNO

Palackého tr. 12, Českoslovaška.

Največja izbira. — Najnižje tvorniške cene. — Najsolidnejša izvršitev vseh naročil. — Na zahtevo vzorci zastoj in poštne prosto.

Knjižarna Tiskovne zadruge

V LJUBLJANI, PREŠERNOVA ULICA ŠT. 54

se je preselila

v Šelenburgovo ulico 3

VOGALNA HIŠA ŠELENBURGOVE IN KNAPLOVE UL.
 BIVSI TRGOVSKI LOKALI TVRDKO GRIČAR MEJAC